

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Dobra volja v Ženevi?

Zadnja poročila naših listov kaj rada govore o »zgodovinskih« dogodbah. »Zgodovinskega« pomena so bile volitve v Ameriki, »usodne« volitve v Nemčiji in »usodopolne« dneve preživlja vrsta drugih držav, ki se zaradi svojih krhajočih se vladavin nahajajo na »zgodovinskem« razpotju. Morda je v teh poročilih kaj preveč senačnega in pretiranega, toda v svojem bistvu so točna. Svet v resnici preživlja hudo moralno, gospodarsko in socialno krizo ter seveda tudi politično, ki je samo rezultanta vseh naštetih, preplavlja ga vrsta krivih prerokov, radikalnih socialnih reformatorjev in mednarodnih hujšakcev, tako da lahko trdimo, da se res nahaja na zgodovinskem razpotju.

Razorožitvena konferenca v Ženevi je gotovo med najvažnejšimi mejniki ob tem razpotju. V Ženevi odločajo te dni o tem, ali naj svet rešijo strahovitega bremena, ki mu ga nalagajo stroški za oboroževanje in vzdrževanje velikih armad, ali naj ga obsojijo, da še nadalje troši za oboroževanje 230 milijard Din letno! V Ženevi se ne morejo odločiti, ker posamezne države oziroma posamezniki doma še niso izbrali med silo in prepričevalno besedo; zakaj ženevski delegati so samo nositelji želja in posebnih interesov posameznih držav, kolikor seveda morejo te želje spričo vladavin priti do izraza. Sir John Simon je v svojem govoru v poslanski zbornici svečano pozval vse narode, naj se odpovedo sili. Angleži so vse prej kakor sentimentalni in ta nenavaden korak angleškega ministra ni bil morda kakšna teatralna gesta. Zato je bil vtiš, ki so ga napravile njegove besede na prisotne inozemske diplomate, izreden. Nekaj drugi Anglež, publicist svetovnega slovesa, trdi, da še ni bilo po vojni bolj resnega trenutka kakor je sedanj. Toda kako naj Evropa najde tisto vzajemnost, tisti solidarizem, s katerim bi se lahko izognila grozeči nevarnosti, ko je zavrgla načela krščanske ljubezni?

Po pozivu za moralno razorožitev, za razorožitven duhov, in reformo vzgoje v smislu sprave med narodi, po tem pozivu poljske delegacije, ki gre problemu razorožitve gotovo najgloblje, se je konferenca lotila zopet tehničnega reševanja razorožitvenega vprašanja.

Največ besede je danes o francoskem razorožitvenem načrtu. Smer povojne francoske politike je dajala skrb, da si Francija zagotovi varnost. Francija in njene zaveznice, ki hočejo ohraniti s hudimi krvavi pridobljeno zemljo pred maščevanja željnimi nasprotniki, bi si rade pri zavarovanju hrbe, potem bi bile pripravljene razorožiti se, če bo treba, tudi popolnoma. Načelo, da je občutek varnosti prvi pogoj za razorožitev, je tako elementarno, tako svojstveno človeški naravi sami, tako resno, da so ga sprejele vse države, razen seveda tistih, ki so bile po vojni razorožene in zahtevajo najprej razorožitve svojih nasprotnikov in priznanje enakopravnosti, da bi se same lahko oborožile.

V smislu francoskega načrta, naj bi se varnost dosegla tako, da vsaka država stavi Zvezi narodov na razpolago posebne čete svoje armade, ki bi bile izvedbene po vseh predpisih moderne strategije in tehnično popolnoma preskrbljene. S to silo naj bi Zveza prisilila »napadalca«, da opusti nadaljnje napadanje. Varnost na morju naj zagotovi poseben sredozemski pakt. Vsaj med evropskimi državami naj bi se sklenila pogodba o vzajemni pomoči; napadeni državi bi bile dolžne vse ostale prisločiti na pomoč. Polagoma naj bi se v vseh državah ustvaril enoten tip armade, in sicer na podlagi obveznega nabora. Francija torej ne insistira več, da se mora ohraniti določba versailske pogodbe, da sme imeti Nemčija samo plačano armado. Ta vojska naj bi se izveščala le za silo in službena doba naj bi bila čim krajša, ne smela bi biti preskrbljena z modernim vojnim materialom. Poleg tega pa bi vsaka država imela specializirane čete, ki bi bile povsem izvedbene in moderno preskrbljene. Te pa bi morale biti vedno na razpolago Zvezi narodov. To stanje bi se doseglo postopoma, to se pravi, da bi Francija danes še vedno ohranila premoč nad Nemčijo. Francozi so se zavarovali proti Nemčiji tudi z določbo, da se pri ocenjevanju posameznih armad, t. j. pri določanju števila za vsako državo, upoštevajo posebne okoliščine, kakor razlika glede »virov nabora« — Francija je glede človeškega materiala šibkejša od Nemčije — in okoliščine, ali obstoji v kakki državi predvojaško vezbanje (Italija), politične formacije (Hitlerjeve udarne čete v Nemčiji in milica v Italiji) in pomen poljske (Reichswehr je vojaško izveščan). Francija se nadalje zavzema za prepoved bombardiranja iz zraka in za odpravo bombnih letal. Civilno letalstvo v Evropi naj bi prevzela mednarodna ustanova. Na ta način bi se omogočilo nadzorstvo nad nemškimi civilnimi letalstvom in izločila nevarnost, da bi Nemci v primeru vojne ne razpolagali s prevelikim številom civilnih letal, ki bi jih lahko takoj predelali v vojaška.

Francoski načrt seveda kritizirajo v Nemčiji in tudi italijanski tisk ga hoče osmešiti. Brezdvomno je tako široko zasnovan, da se zdi na prvi pogled nerealen. Res je, da je v glavnem v teh časih težko izvedljiv, a res je tudi, da bodo še poznejši rodovi črpali iz njega ideje za organizacijo mednarodnega mira. Ta bo stonel na močni Zvezi narodov, preakrbljeni z oboroženo silo, s katero bo lahko svojo voljo tudi uveljavila. Tudi ženevski protokol iz leta 1924 se je zdel takrat iluzija, toda v zadnjem času se državni voditelji vedno bolj pogosto vračajo k njemu. Francoski razorožitveni načrt ima kljub svoji široki idejni, ali morda bolj, teoretični zasnovi tudi realno vsebino. Značilno je, da se približuje angleškemu, v kolikor govori o potrebi evropske vzajemne pomoči. Sir John Simon je sam mnenja, da bi morale evropske države skleniti pogodbo o nenapadanju. Na ta način bi bilo dano Franciji in njenim zaveznikom jamstvo pred nemškimi napad-

Gömbös potuje tudi na Dunaj in v Berlin

Branimo naš trg!

Belgrad, 16. novembra. I. Veliko senzacijo je vzbudilo tukaj poročilo madjarskega »Pesti Naplo«, katerega so ponatisnili brez komentarja tudi nekateri jugoslovanski časopisi in ki pravi, da je prosvetni minister Homan na svojem volivnem sestanku v Szekes Fohervaru izjavil, da namerava ministrski predsednik Gömbös po svojem povratku iz Italije v najbližjem času odpotovati v Berlin in na Dunaj, kjer hoče temeljito preurediti dosedanje trgovinske odnose med Madjarsko ter Avstrijo in Nemčijo. Izredna agilnost madjarskega predsednika vlade, ki je s svojim obiskom v Rimu, kjer je sklenil važne trgovinske dogovore, oškodoval naš trg, tudi v resnici zasluži, da ji naši politični in gospodarski krogi posvetijo neomejeno pozornost. Zato se je v belgrajskih izvoznikih krogih tudi takoj pojavila bojazen, da potovanje madjarskega državnika v za naš izvoz tako važni državi, kot sta Nemčija in Avstrija, nemara zopet ne bodo škodljiva našim interesom. Sliši se iz vedostojnih virov, da so se napravile tozadevne pred-

stavke gospodarstvenikov pri zunanjem ministru, katerega se je opozorilo na kretanje predsednika Gömbösa.

Vaš dopisnik se je obrnil na merodajne madjarske kroge v prestolici, da bi izvedel kaj o ciljih tega novega potovanja, toda naletel je na skrajno rezerviranost, češ, da bo madjarska vlada že sama objavila svoje namene, če jih sploh v tem pravcu ima, kadar se ji bo zdel čas primeren. Kljub molčečnosti madjarskih zastopnikov v Belgradu pa postaja vendarle vedno bolj očito, da je minister govoril resnico, toda samo nekoliko prezgodaj. Ker ostali madjarski tisk trdovratno molči o tem govoru, izgleda, da je dobil od vlade migljaj, naj ničesar ne poroča o načrtih predsednika, katere je brbljavi prosvetni minister prerano izdal javnosti.

Nekateri tukajšnji krogi bi radi spravili v zvezo z Gömbösom tudi nedavno bivanje voditelja avstrijskih nacionalistov princa Starhemberga v Budimpešti, toda po vsem, kar se tukaj sliši, izgleda mnogo bolj verjetno, da gre za obsežno akcijo gospodarskega značaja. Opetovane

izjave bivšega nemškega poslanika v Belgradu von Hassela pričajo, da je nemška država stavila nekaterim balkanskim državam in tudi naši državi zanimive predloge o okrepitvi medsebojnih trgovinskih zvez. Ti predlogi niso bili vzeti v pretes mednarodno, ker političen položaj za to ni bil ugoden. Toda sedaj, ko so se razpuhtele vse nade na kakšno enotno rešitev gospodarskih težav v srednji Evropi, izgleda, da so naši gospodarski krogi bolj nagnjeni k temu, da nemško ponudbo vzamejo v resen studij, zato pa silijo na odgovoren mestu na to, da se pravočasno prepreči, da bi Madjarska pobrala tudi one šanse, katere imamo na nemškem trgu, v kolikor se tiče našega žita in naših mesnih pridelkov.

Nocojšnja poročila iz Romunije poudarjajo isto tendenco v romunskih političnih krogih. Madjarski se ne sme dovoliti, da sama, brez vsakega obzira za njene sosede, zanese še večji kaos v srednjo Evropo in da se okoristi na račun romunskega poljedelstva.

Razorožitveni razgovori ugodno potekajo

Novo upanje na pomorsko razorožitev

Rim, 16. novembra. Z. Vsi fašistični listi pripisujejo velik pomen privatnim razgovorom, ki se vodijo v Ženevi med britanskim zunanjim ministrom Simonom, ameriškim delegatom Davisom, francoskim delegatom Masigliejem in italijanskim pomorskim delegatom Rossijem. Pričakujejo, da bo še v teku tega tedna vprašanje pomorske redukcije oborožitve znatno napredovalo. To pričakuje tudi tega, ker pogajanjem prisostvuje tudi britanski pomorski strokovnjak Craig, ki je svoječasno izdelal načrt za rešitev znanega italijansko-francoskega pomorskega sporazuma. »Giornale d'Italia« naglašja, da se lahko ta spor reši samo na način, da se obvaruje ne le samo prestiž Italije kot velike pomorske sile, ampak da se zaščitijo tudi njeni pomorski interesi. List smatra, da Francija želi, da bi se Italija zadovoljila s formulo, s katero bi v resnici bil rešen samo njen prestiž in bili zavarovani francoski interesi v polnem obsegu. Na kompromis, ki bi bil sklenjen na bazi, da bi imela Francija materialne koristi, Italija pa le moralno zadoščenje, pa italijanska vlada ne more pristati.

Kaj je Herriot prepustil Nemcem

Pariz, 16. novembra. tg. Bivši francoski ministrski predsednik Tardieu je zavzel zanimivo stališče o priliki objave francoskega razorožitvenega in varnostnega načrta, ker pravi oficijozna izjava Herriotove vlade, da so načela njenega načrta ista, kakor jih je vrhovni svet narodne obrambe odobrila še meseca januarja 1932 pod vlado Tardieua. Vlada izjavi pri tem priznava, da je vrhovno armadno poveljstvo ugovarjalo proti temu načrtu, da je vlada natančno proučevala te ugovore in jih potem zavrnila iz razlogov splošne in narodne politike, končno pa sklenila obdržati vodilne misli načrta. Tardieu odgovarja na te ugovorite z dopisom, katerega je poslal desničarskim listom, posebno »Echo de Parisu«, v katerem ugotavlja tri temeljne razlike med Herriotovim načrtom in načrtom svoje vlade: 1. navaja, da Tar-

diu je v uvodu k svojem predlogu izrečno poudarjalo, da ne marajo morda pobijati Hooverjevega načrta. Francoski predlog naj bi bil nekak širši okvir, v katerem naj bi se izvršila tehnična razorožitev, kakor jo je predlagal Hoover (znižanje števila oklopnih za eno četrtino, torpednih rušilcev in letalskih matic ter podmorskih čolnov za eno tretjino, odprava bakteriološke in plinske vojne, tankov in težkega topništva). Francija ni hotela nikakor priti v konflikt z Ameriko. Dejstvo je namreč, da je bil nedavno med Ameriko in Anglijo v glavnih obrisih že dosežen sporazum glede razorožitve na morju in da nameravata prav ti dve državi zastaviti ves svoj ugled, da bi konferenca v resnici uspela. Nikakor ni v interesu Francije, da bi prišla v konflikt z velesilama, ki sta prav tako interesirani na tem, da se ohrani vsaj v glavnem današnji status quo, ker sta v svetu že zavzele definitivne pozicije in smatra, da je zemlja vsaj kolikor zadeva Anglosakse, pravično razdeljena. Naziranje Francije je v tem pogledu danes identično.

Perspektive za razorožitveno konferenco so danes nekoliko boljše, kakor so bile ob zaključku prvega zasedanja tudi zaradi tega, ker pritiska na vse države še hujša gospodarska stiska, ki jih bo končno prisilila k razorožitvi.

dieujev načrt obdrži še nadalje juristično in dejansko vojaško neenakost med Nemčijo in Francijo, ker so bili vsi oni, ki so podpisali versailsko mirovno pogodbo, edini v tem, da je ta neenakost potrebna in brezpogojna odredba predvidnosti nasproti napadalcu iz l. 1914; 2. Tardieujev načrt se niti najmanj ne dotika splošnih načel vojaške organizacije, pred vsem pa ni sprožil vprašanja milice; 3. Tardieujev načrt ne vsebuje nobenih predlogov Francije za revizijo mirovnih pogodb. Izpremembe reparacij, ki jih je sprejela Francija, se tičejo samo števil, ki se ne nahajajo v versailski mirovni pogodbi.

Pariz, 16. novembra. 2. Listi javljajo, da je predsednik zunanjega odbora senata Henry Beneger govoril včeraj dopoldne z Mussolinijem celo uro o tekočih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav.

Francoski proračun za 1933

Vojni proračun znižan za 10 odstotkov

Paris, 16. nov. Z. Snoči je bil v zbornici razdeljen državni proračun za l. 1933, ki predvideva znesek 37 milijard 802 milijona frankov. Povšek tega proračuna znaša 22 milijonov frankov. V uvodnem ekspoziju se govori, da je bil deficit v državnem proračunu letos 12 milijard 100 milijonov frankov. Z raznimi zakoni, ki so bili letos sprejeti v zbornici, nadalje z zakonom o konverziji rent, se bo moglo vpostaviti ravnotežje proračuna in zmanjšati deficit na 8 milijard. Storjeni so bili še nadaljnji ukrepi, da se odstrani tudi ostanek deficita. Tako je predvideno poenostavljenje kontrole pobiranja in določevanja davkov, s čemer se bo prihranilo 500 milijonov frankov. Razpisano bo

nadalje tudi posojilo 1,5 milijard frankov. Izdatki za vojsko se bodo znižali za 2,075 milijonov frankov. Razen tega bo ustanovljen vojaški pokojninski fond, ki bo razbremenil državni proračun. Kljub temu še vedno obstoja deficit 2 milijard frankov, ki ga bo država krila z varčevanjem pri plačah uradnikov v višini 773 milijonov, 592 milijonov frankov se bo prihranilo z znižanjem pokojnin vojnim invalidom. To je prvič od l. 1927, da se znižuje francoski vojni proračun za 10%. Od l. 1927 do l. 1932 je bil vojni proračun višji od 7,9 na 13,9 milijard frankov. Stalno vojaštvo bo znižano za 43.000 mož in 527 častnikov.

Amerika bo podaljšala moratorij

Iskreno sodelovanje med Rooseveltom in Hooverjem

Newyork, 16. nov. Z. Sestanek med Hooverjem in Rooseveltom bo v Washingtonu prihodnji ponedeljek. Roosevelt je, odgovarjajoč na poziv Hooverja, naglasil v svojem pismu, da sestanek med njima ne more imeti uradnega značaja. Nadalje je Roosevelt naglasil, da se bo koncem tega meseca sestal s predstavniki demokratske stranke v sedanjem kongresu ter da mu bodo informacije, ki mu jih bo dal Hoover, dobro služile. Roosevelt je nadalje izrazil željo, da bi Hoover čimprej obvestil demokratske predstavnike v sedanjem kongresu glede njegovih namer v vprašanju vojnih dolgov. Notri britanske in francoske vlade sta sprožili v tem vprašanju diskusijo in je bil kongres pozvan, da se izjavi glede rešitve vprašanja vojnih dolgov. S tem je Hoover odkrito prepustil, da to vprašanje reši s sedanjimi predstavniki eksekutivna in zakonodajna vlada. Zatrjujejo, da Hoover namerava podaljšati moratorij še za dvanajset mesecev, vendar pa želi prej mnenje Roosevelta v tem vprašanju. Hoover namerava Rooseveltu predložiti podaljšanje moratorija, ker misli, da bodo po prošnjah Velike Britanije in Francije za odgoditev plačil storile to tudi vse ostale evropske države dolžnice, ki bodo v svojih notah naglasile potrebo, da se dolгови reducirajo. Za Ameriko je torej radi tega položaja najbolje, da podaljša moratorij, ker bi se lahko nato nadaljevala pogajanja brez nevarnosti, da evropske države napravijo nove ukrepe v tej zadevi. Hoover ne namerava brez sporazuma s svojim naslednikom v tem vprašanju ničesar sam ukreniti. Intimni prijatelj Hooverja so prepričani, da bo Hoover sodeloval iskreno z Rooseveltom pri reševanju vseh notranje in zunanje političnih vprašanj v prehodni dobi do instalacije Roosevelta. V parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da se evropskim državam ne morejo napraviti še večje olajšave pri plačilu dolgov in nekateri senatorji celo zahteva-

jo, da se sedanjí kongres sestane pred 15. decembrom ter da izda sklep, ki naj postavi evropske države pred dovršeno dejstvo, da plačajo vsaj del svojih dolgov, ali pa da prekršijo obstoječe pogodbe o ureditvi vojnih obveznosti, ki so jih sklenile z Ameriko.

Varšava, 16. nov. Z. Poljska vlada je sledila zgledu Francije in Velike Britanije ter zahtevala, da se ji odgodi plačilo pomožnih posojil, ki jih je sklenila l. 1919 in 1920, in katerih obroki zapade istotako 15. decembra letos. Ta posojila so ravno tako padla pod Hooverjev moratorij, zaradi česar tudi Poljska prosi za ponovno odgoditev. V najkrajšem času pričakujejo slične prošnje tudi od drugih evropskih držav-dolžnic.

Po krvavih dogodkih v Ženevi

Ženeva, 16. nov. tg. Voditelj ženevske socialno-demokratske stranke, Leon Nicole, ki je zapl. radi krvavih dogodkov v Ženevi, je po vseh tukajšnjih listov že pred dvema dnevnoma začel glavno stavko. Ker je obtožen upora proti državni varnosti in bodo zato pristojne za razsojo švicarske zveze oblasti, je ženevska vlada o stvari obvestila zvezno vlado v Bernu.

V ženevskem veliki svetu je bila velika debata o dogodkih pretekle arede in je vlada podala prvo poročilo o krvavih dogodkih. To poročilo so odobrile vse meščanske stranke proti glasovom socialnih demokratov, ki so potem v znak protesta zapustili sejno dvorano velikega sveta.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Zaenkrat še ne bo bistvene izpremembe, na gorah jasno, v nižavah oblačno in megleno, pozneje vedno nižja temperatura. V južnih Alpah ne bo mnogo izpremembe dosedanjega vremena.

Iz političnega življenja v vzhodni Evropi:

Novi pakti

— Belgrad, 15. okt. 1932.

Cela vrsta senzacionalnih diplomatskih dogodkov zadnjih par tednov jasno priča, da se v mednarodnopolitičnem oziru vršijo — za enkrat še za kulise — velike spremembe in da se iščejo nova prijateljstva, medtem ko se stare zveze med državami rahlajo ali pa tudi že trgajo. Demisijska romunska vlada, virtuoznost sedanjega romunskega zunanjega ministra Titulescu, odstop Zaleskija in imenovanje mladega vojaka Becka za poljskega zunanjega ministra, posesti med madžarskimi in italijanskimi državniški, sprememba na nemškem poslanstvu tukaj v Belgradu, potovanje načelnika ameriškega generalnega štaba generala Mac Arthurja po vzhodni Evropi, Herriotova prijateljska ponudba Italiji, vsi ti pojavi s pratom kažejo na mrzlično iskanje novih paktov, po katerih naj se usmeri meddržavna politika v vzhodni Evropi. Toda vsi gibi so še nekoliko strahopetni in okorni, kakor da bi se država še vedno bala zapustiti toplotno tradicij in strnoglaviti v negotovo bodočnost.

Prva je bila poljska republika, ki je bolj odločno napovedala novo politiko in izrazila željo po novem političnem grupiranju. Varnost njenih meja in napredek njenega gospodarstva sta poglavitni skrbil vsake poljske vlade. Na žalost pa se je življenje razvijalo tako, da so po 15 letih samostojnosti njene meje mnogo manj varne; načelno so bile v začetku, in politična prijateljstva so se izkazala za brezkoristna, ko je nastopila gospodarska kriza. Samostojnost poljske zunanje politike se bo torej pokazala v iskanju novih sredstev, da se državne meje zavarujejo in da se najdejo v inozemstvu tržišča za poljsko blago, ki je začelo v veliki meri preživljati domačine. Sprememba v vodstvu zunanje politike je s tem v zvezi. Novi možje bodo očistili račune s sosedno sovjetsko Rusijo, da bo Poljska vsaj na eni strani varna, kadar bi začeli pljuscati valovi nemškega nacionalizma v Slezijo, v pomerelski koridor in v Gdansk. Novi državniški ob Visli pa bodo v svoji trgovinski politiki prekoračili meje dosedanjih političnih prijateljstev in se skušali uveljaviti v Avstriji in v Angliji, da ne govorimo o Balkanu, kjer vrši ravno v tem oziru poljsko poslanstvo v Belgradu slijanje in uspešno pionirsko delo. Sedež za nova trgovinska pogajanja, ki so postala potrebna z objavo novih carinskih tarif, ni več Pariz, ampak Dunaj.

Tako temeljite preustrojitve zunanje politične politike poljske republike (Beck je enkrat sicer rekel, da nima nobene linije, pač pa močno voljo in metodo) pa zahtevajo seveda tudi korigiranje odnosov do drugih držav, ali, da govorimo v slogu diplomatov, potrebni postajajo novi mednarodni politični pakti. Teh paktov je že precej na obzorju. Novi rusko-poljski pakt je najvažnejši med njimi. Sledijo v medijah obšli romunsko-sovjetski pakt, ki ga hoče poljska vlada naravnost izsiliti od Romunije, kar je bilo še posebno podčrtano z imenovanjem grofa Šembeka, poslanika v Bukarešti, za pomočnika poljskega zunanjega ministra. Poljsko-romunski odnosaji, ki so dosedaj nosili obliko vojaškega zavetstva, bodo v bo-

doče odvisni od načina, kako bo Romunija uredila svoje razmerje do sovjetske Rusije. Poljsko-balti-ski pakti z vsemi obsežnimi državami na Baltiku, spadajo tudi tukaj sem. Polkovnik Schätzl, ki je bil kandidat za ministra-pomočnika, je ostal v direkciji za vzhodna vprašanja z nalogo, da okrepi poljske težnje po zbližanju in po koordinaciji vseh teh držav na političnem in gospodarskem polju. Zapadna sovjetska meja, ki je bila od Baltika po Črnega morja ograjena z žičnimi ovirami, se je začela lomiti in med obmejnimi državami Rusije se pojavlja pokret preurejevanja pod impulzom poljske zunanje politike.

Ta pokret, ki tako globoko posega v politično organizacijo Evrope, pa bo imel posledice še na drugih poljih. Saj še ni pozabljeno, da je nameraval bivši poljski zunanji minister Zaleski priti v Belgrad, kjer bi se bili vršili morebiti dalekosežni razgovori o razširjenju dosedanjih pogodb kulturnega sodelovanja v pakt političnega prijateljstva in novo trgovinsko pogodbo. Načrt, tako se mi je tukaj zagotovilo, z odstopom Zaleskega ni padel v vodo in se bo pojavil v drugi obliki bolj aktivnega sodelovanja med državami Male antante in velike poljske republike. V tem primeru bi se pa tudi pred nami nenadoma pojavilo vprašanje, kako urediti naše odnose z Rusijo. Kakor torej vidimo, kolo, ki je prišlo v tek zaradi anuka, ki se je izvršil v Varšavi, se še ni ustavilo in danes je težko reči, kam se bo s to brzino še zateklo.

Pri vseh mednarodnopolitičnih vprašanjih pa je treba ločiti med čisto političnimi interesi in med onimi, za katerimi stoji mednarodni kapital. Čisto politične, značaja so, tako se vsaj zdi, francoski interesi, ki novemu poljskemu pokretu niso načelno nasprotni, ampak ga v primeru Rusije in Romunije celo podpirajo. Veliki svetovni kapital, katerega vodijo predvsem denarni magnati, angleška City in velika petrolejska podjetja (petroleji se nahaja v Poljski, Romuniji in Rusiji) pa očitno nasprotuje temu novemu zbližanju in bo brez dvoma v bodoče namerjal še mnogo polen pod noge državljanov, ki so odgovorni zanj. Tako že sedaj beremo, da hoče Anglija z novimi trgovinskimi pogodbami s severnimi državami zrušiti nadmoč poljskega izvoza, ki je med vsemi državami, ki v Poljski kupujejo, najmočnejši v Angliji. Tako čitamo tudi o prizadevanjih zastopnika angleških petrolejskih družb von Kesselerja, da bi povezal romunsko in rusko petrolejsko industrijo pod zastavo britanske Royal Dutch Shell. Tako z gnevom opazujemo, kako mednarodni kapital gnjavi in davi Romunijo, ki ne ve izhoda iz gospodarskega kaosa in kako bi rad preprečil sporazum s sov. z grožnjami o finančnem polomu.

Toki in protitoki, to je najlepša označba za dogodke, o katerih govorimo. Boj je to, velik boj, med nevidnimi sovražniki čestokrat in na stoterih frontah hkrati. Kaj se bo izobličilo iz tega iskanja, vrvenja, trenja, iz vseh teh nesrečnih idej in mrzlih računov? Kdo ve? Pakti ali en sam veliki pakt mira in dela za blagor toliko preizkušenih narodov vzhodne Evrope?

Seja skupščine

Belgrad, 16. nov. 1. Narodna skupščina je na svojem današnjem zasedanju sprejela konvencijo o mednarodnem avtomobilnem režimu. Na seji so tudi sporečili, da je bil konstituiran odbor za proučevanje trgovinskega sporazuma med našo državo in Brazilijo. Za predsednika tega odbora je bil izvoljen dr. Trbojevič, za podpredsednika pa Anton Krejči. Na prihodnji seji, ki bo jutri dopolne, bodo proučevali poročilo odbora za proučevanje zakonkega osnutka o konvenciji za ureditev trgovinskih zahtev med našo državo in belgijsko-luksemburško gospodarsko unijo. Danes so se v narodni skupščini vršile v glavnem seje posameznih odborov za proučevanje raznih zakonskih osnutkov. Posebno živahna in burna je bila seja verifikacijskega odbora, ki je razpravljal o naknadnih volitvah v okraju Otočac. Le malo je manjkalo, da ni prišlo do pretepa med dr. Nikčem in Velosavom Spindlerjem.

Med narodne poslance je bila razdeljena danes tudi resolucija trgovske zbornice iz Osika, v kateri predlaga nekatere spremembe v predloženem zakonskem osnutku za razdolžitve kmeta.

Belgrad, 16. nov. 1. Danes dopolne je izstopil iz poslanskega kluba JRKD poslanec Jordan Babanović ter je prijavil svoj vetop v Jugoslovanski narodni klub.

Važni sklepi zagrebske borze

Zagreb, 16. nov. 2. Pod predsedovanjem dr. Stanka Šverljuge je bila seja sveta zagrebske borze za blago in vrednote, na kateri so sklenili, da se od 22. t. m. vpelje na borzi trgovanje z delnicami industrijskih in trgovskih podjetij, ki je bilo ustavljeno pred letom dni. Trgovalo se bo z delnicami onih podjetij, ki so na to pristala. Trgovanje se bo vršilo od 11.50 do 12. Nato je svet razpravljal o sklepih delegacij domačih borz s seje, ki je bila v Zagrebu 4. in 5. t. m., posebno glede prometa z žitaricami. Proučile se bodo nove pristojbine pri deviznih in efektivnih transakcijah, ki se bodo do- ločile sporazumno z ostalimi našimi borzami, tako da bodo v tem pogledu pogojni enaki. Obenem so razpravljali tudi o vnovčevanju kuponov v prometu naših dolgarskih papirjev v zvezi z novimi predpisi.

Osebnosti

Belgrad, 16. novembra. 1. Pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu so vpokojili: svetnika Ivan Zupane in Rudolf Selak, višji kontrolorji Pavel Jereb, Ivan Orel in Jernej Korošak. Vpokojeni so sledeči učitelji in učiteljice: Julija Povšnar, Kreka; Pavla Drnovšek, Sevnica; Marija Držaj, Rakek; Alfreda Jamar, Vares; Anton Smerdelj, Ljubljana; Milica Gabrček, Split; Pavla Vanič, Krško; Matej in Ottilija Jug, oba iz Nove vasi, Premošeni; Karel Filipič, upravitelj šole v Stajferju, za upravitelja šole v Verdenku; Jakob Novak, dosedaj upravitelj ljudske šole v Dolnji Nemški vasi, za učitelja na ljudsko šolo v Ljubljano-Barje.

Zagrebska vremenska napoved: Povečini oblačno, nekoliko topleje, v gorskih predelih so možne padavine.

Seja belgijske industrijske zbornice

Belgrad, 16. nov. 1. Dne 11. in 14. t. m. je bila plenarna seja belgijske industrijske zbornice, na kateri so odobrili njeno dotedanje poslovanje. Nato so prebrali novi pravilnik o državnih trošninah na električni tok. Pri tej priliki je zbornica naglasila potrebo, naj se smatra ves tok, potreben v industrijskih obratih, kot pogonski tok. V skladu s tem mora plačevati industrijska podjetja trošnino za tok, ki se uporablja za razsvetljavanje strojev, hodnikov, tovarniških prostorov in delavskih stano- vanj, višje od 0,77 Din za kilovatno uro, bi prišlo do zelo neugodnih posledic v socialnem in higien- skem oziru. V tem smislu je bila tudi konferenca v finančnem ministertvu. Delegati industrijske zbornice so dobili vtis, da se bo sedanji pravilnik ne- koliko spremenil. Na seji so tudi veliko govorili o klirinštem prometu, ki je precej z del našo indu- strijo. Tudi v tem vprašanju bo industrijska zbor- nica ukinila potrebne korake pri mednarodnih ni- teljih, da se ubližijo tožadnim predpisi. Nato so sklenili še nekatere referati, med katerimi sta bila najvažnejša: 1. poročilo o zakonskem osnutku o razdolžitvi kmeta in 2. o stanju v Okrožnih uradih za zavarovanje delavcev.

Glede zakonskega osnutka o razdolžitvi kmeta industrijska zbornica ni glasila, da se mora pri reše- vanju tega problema upoštevati veliko važnost za medsebojno povezanost vseh gospodarskih panog in na važnost teh vezí. Pojem poročeni materialni se mora natančneje definirati in se mu mora dati čim širši pomen, ker kmetu ne bo prav nič poma- galo, če se mu bo onemogočil vsak blagovni kredit. Zaradi stanja Okrožnih uradov za zavarovanje delavcev je industrijska zbornica sprejela sklepe, da sedanje razmere, v katerih živi naše gospodarstvo in delavstvo, nikakor ne dopuščajo, da bi se po- večali dosedanja prispevki s strani industrije. Skle- nili so nadalje, da se zbere potrebni material za spremembe statuta SZORJA. Končno so na seji sprejeli proračun industrijske zbornice za l. 1933.

Sestanek bolgarskega in romunskega kralja

Sofija, 16. nov. 2. Poročajo, da bo v najkraj- šem času prišlo do osebnega sestanka med bolgar- skim kraljem Borisom in romunskim kraljem Kar- lom. Oba vladarja bosta pretresala vsa aktualna vprašanja, ki se tičejo obeh držav, pa še niso re- šena. Sestanek bo najbrž na eni izmed bolgarskih ali pa romunskih krizark, ki bo zasidrana pred kakim pristaniščem v Črnem morju. Radi tega, ker je napetost med Romunijo in Bolgarijo v zadnjem času precej popustila, pričakujejo v političnih kro- gih, da se bo s tem sestankom precej zboljšal splošni položaj na Balkanu.

Italijansko posojilo Turčiji

Carigrad, 16. nov. 2. Po obisku Izmeta paše in Tevika Ruždi beja v Rimu je bilo sklenjeno med zastopniki turškega finančnega ministertva in megalajnimi italijanskimi oblastmi v Rimu po- sojilo 30 milijonov turških lir.

Katoliška mladina v Avstriji

Eden naših mladih prijateljev, ki je zelo aktivno udeležen pri vodstvu katoliškega mladinskega gibanja v Avstriji, nam je poslal na- slednje politično poročilo, ki ga radi začinivih izvajanj približujemo v celoti. — Ur.

17. nov. 1932. Dunaj 15. novembra.

S smrtjo obeh velikih državnikov Seipla in Schobra je v avstrijskem političnem življenju na- stala občutna vrzel. Poslej na protisocialistični strani ni nobenega vidnega političnega voditelja. Predvsem pa ni med poslanci krščansko-socialne stranke nikogar, ki bi mogel reči, da ima za seboj mladino. Tiste osebnosti, ki se polegajo za mla- dino, delajo to po znanem načelu: »Kdor ima mla- dino, ima bodočnost.« Toda mladina nato odgovar- ja: »Kar ima mladina, ima bodočnost.« Zato ni mo- goče reči, da je uspelo političnemu vodstvu krščanske socialne stranke dobiti na svojo stran mlade ljudi. Schober, voditelj nacionalcev, itak ni užival zaupanja mladine in se niti ni resno trudil odvrniti odtok mladih k narodnim socialistom. Može avstrijskega nacionalnega liberalizma sma- trajo razvoj in prehod svojih mladih čet k hitler- janstvu za nekaj naravnega in nujnega. Drugačna je stvar na strani krščanskih socialcev. Osebnosti Seipla je mladina, a s stranko in jo držala v njenih vrstah. Seipel je bil tako velika ose- bnost, da je ala mladina za njim, čeprav v marsičem ni soglašala s stranko, ki jo je vodil.

Katoliška nemška mladina v Avstriji je v izra- zito težkem položaju. Liberalni mladini ni težko preiti v narodno-socialistični tabor. Nasprotno pa je katoliška mladina v položaju, da z oficioelno stranko ni zadovoljna in ne more soglašati, na drugi strani pa zopet ne more in tudi neče v takem smislu nastopati, da bi to pomenjalo radikalen pre- lem. Mladinski voditelji imajo zato težko odgovor- nost, kajti nezadovoljnost mladine z ustrojem kršč. socialne stranke je vedno večja. Mladina želi poli- tičnega udeleževanja, ki pa preko stranke ni mo- goče. Ker je mladina izostala iz strankarsko-poli- tičnih organizacij, se je od stranke poskušilo, da za kakršnekoli način zajame mladino. Vendar je mo- goče reči že danes, da se ta prizadevanja niso posrečila. Po drugi strani pa opazujemo, da se skuša mladina sama organizirati in pripraviti za politično življenje na katoliški in nemški narodni podlagi, vendar izven okvira obstoječih strank. Kaj je mladino pripravilo do tega koraka, popisuje dr. Fritz Flor, eden izmed najbolj vidnih mladins-

skih voditeljev v svoji pred kratkim izšli knjigi »Bekenntnis zu Österreich«. »Vodstva strank so se s svojim starim zarumenelim programom zelo tru- dila, da držijo iz območja strank daleč proč vsak revolucionaren, mladinsko svež vpliv. Nič jim pa ni bilo mar, da bi prišlo vodstvo v roke stvarno in osebno kvalificiranih voditeljev. In če danes se vedno govore o mladini, je mlada fronta pri tem prežeta z globokim in upravičenim nezaupanjem. Ne moremo, da se bi vedno in vedno gledali listih zainteresiranih skupin, ki vselej pokličejo mladino, kadar jo rabijo za varstvo ali za agitacijo. Govore o mladini, mislijo pa pri tem na 40 in 50 letnike, ki jih vendar nazadnje puste, da pridejo do kakega položaja. Sicer pa ne morejo zakrivati čustva, da se čustijo po mladini ogrožene in to je najbolj usod- no nespornost, mesto, da bi uvidevneje in pametneje pristopili, da mladina sodeluje in ob- likuje življenje stranke s svojim mladim svežim aktivizmom. Takšna taktika starejših strankarjev bi obnovila življenski sok stranke, kar pa sedaj delajo, je pa kljub vsem vabam za mladino klic: »Proč od strank.«

Sodobna katoliška avstrijska mladina pa noče biti le strankarsko politični objekt in zato se bo pokorila pač vsaki vodilni osebnosti, ako se pojavi, nikakor pa ne različnim mandatarjem. Do sedaj katoliška mladina se ni ustvarila delovne skupnosti radi velikih težkoč. Bilo pa je izvršenega že mnogo predhodnega dela. Jeseni 1931 je nastala nova mladinska organizacija »Delovna skupnost kato- liških mladinskih zvez«, v kateri se prav pridno gibljejo tudi katoliški akademiki. Življenje, ki se v teh kroških odigrava, ni politično. Toda smer gre za tem, da se mladi rod dobroba orjentira na osnovi katoliških načel v vseh javnopravnih in po- litičnih vprašanjih, da se tako pripravi za dan, ki jo čaka. Ako bi bila katoliška mladina le strankar- ska mladina, potem bi smrt velikega voditelja, dr. Seipla zapustila v katoliških vrstah nenadomestljivo izgubo. Katoliška mladina pa se pripravlja, da gre tudi samostojno pot in bo v svojih vrstah vzgojila nove voditelje, ki bodo z enako jasnimi in odloč- nimi pogledi ali na bodoče delo za vekovito poli- tično dedščino rajnega voditelja. Dosedanja pot je bila težavna, toda lepa in tako upamo, da bo ona podpopvprečnost, ki je v vrstah krščanskih social- cev nastala po smrti genialnega Seipla, skoraj iz- ravnanja in nadomeščena z novimi svežimi voditelj- skimi silami.

Stranke odklonile Papena

Pred posvetovanjem voditeljev pri Hindenburgu

Berlin, 16. nov. 16. Zastopniki obeh katoliških strank: centristna in bavorske ljudske stranke, so danes izjavili državnemu kancelerju von Papnu, da ne vidijo nobene možnosti za naredno koncentracijo v državnem zboru s Papenom kot državnim kancelerjem. S tem se je položaj državnega kane- lerja v njegovih razgovorih z voditelji strank že precej razčistil, tako da ni misliti na sporazum med večino državnega zbora in Papenovim kabi- netom. Zastopniki centristna in bavorske ljudske stranke so obenem izročili državnemu kancelerju spomenke, katere pravi, da je v načelu sjeer po- zdravitvi misel narodne koncentracije in strnitev vseh strank, ko je treba skupnega dela, da pa na tako skupnost v sili ni mogoče misliti z osebno- sti, ki danes delajo v vladi. V ostalem pa je cen- trum formalno svoje predloge tako, da je lahko naj i spuje stike z narodnimi socialisti. Narodni socialisti sami pa bodo odgovorili Papenu šele

jutri, ali bodo sledili povabilu državnega kanceler- ja na razgovor.

Zdi se, da na Wilhelmstrasse ne računajo več s tem, da bi se Hitler ali njegovi zastopniki zga- silili pri državnem kancelerju, in smatrajo zato za potrebno, da hitro ukrenejo svoje korake. Zato je tudi državni kanceler odgovoril svoje obiske v južni Nemčiji, katere je nameraval napraviti v petek in soboto. Von Papen bo že jutri popoldne poročal Hindenburgu o zatnem negativnem re- zultatu razgovorov z voditelji strank, ker so se za Papenovo vlado izjavili samo nemški naciona- listi in nem. ljudska stranka, kateri pa štejeta sa- mo 62 glasov izmed 563 mandatov državnega zbor- ra. Von Papen bo zato najbrž predlagal Hinden- burgu, naj leta sam sprejme voditelje strank. Von Papen je že danes med razgovori z voditelji strank naglašal ponovno, da je osebno pripravljen odstopiti.

Hauptmannova proslava v Berlinu

Berlin, 16. novembra. AA. Snoči se je pesniku Gerhartu Hauptmannu, ki je proslavil te dni 70 let- nico svojega rojstva, na čast vršila v berlinskem državnem gledališču slavnostna predstava drame »Bog Gabriela Schillingas«. Predstavi so prisostvo- vali državni ministri, zastopniki diplomatskega zbor- ra in mnogo drugih uglednih osebnosti, ki so pri- redile Gerhartu Hauptmannu spontane ovacije, ko se je prižal v loži.

Po končani predstavi je minister Bracht izročil Hauptmannu zlato kolajno pruske dežele in v go- voru proslavil slavljenceve velike zasluge za nemško umetnost. Pri tej priliki je tudi sporečil, da se je ustanovil »Fond Gerharta Hauptmanna«, ki se bodo iz njega delile stipendije mladim nem- škim pisateljem, da se bodo mogli za leto dni po- svetiti izključno samo svojemu književnemu delo- vanju.

Ottawske carine v veljavi

London, 16. novembra. 16. Ottawске pogodbe so včeraj stopile v veljavo s tem, da jih je potrdila zgornja zbornica in kralj. Nocoj o polnoči stopijo v veljavo vse prednostne pozicije, ki so bile dovoljene dominijonom, in carine za uvoz v angleški imperij z edino izjemo koncesij, ki so bile dovoljene v pogodbi z Novo Zelandijo in Indijo, ker ta dva dominijona še nista praktično izvedla sprejetih pogodbenih dolžnosti.

Dr. Valera dobil zaupn'co

Dublin, 16. nov. 2. V irskem parlamentu je predložil voditelj opozicije Cosgrave nezaupn'co dr. Valerini vladi. Cosgrave je v najostrejših besedah očital vladi, da je pripeljala državo v naj- strašnejšo gospodarsko vojno z močnim angleškim narodom. Zaradi tega zahteva spremembo sistema. Dr. Valera je odgovoril, da gre britanska politika za tem, da irski narod odcepi od svoje svobodno izvoljene vlade. Vlada bo še nadalje najenergij- neje vztrajala pri svojem stališču. Cosgravejeva nezaupn'ca je bila končno s 75 proti 70 glasovom odklonjena. Delavska stranka je glasovala za dr. Valero.

Revolucija v Hondurasu

Tegucigalpa, 16. novembra. AA. Po uradnem poročilu so zahtevali včerajšnji ogorčeni boji med vladnimi četami in vstaji 100 smrtnih žrtev.

Zaostritev delavskega prava pod sovjeti

Moskva, 16. nov. 16. Sovjetska vlada je odre- dila, da se dosedanje delavsko pravo prav bistveno zaostri. Nova odredba vlade določa namreč, da se ima vsak delavec ali namesteneec takoj odpu- stiti, če se samo en dan izostane od dela brez opravičenja, pri tem se delavci ali namesteneec odtegnejo in razveljavijo tudi nakaznice za živila

Novi pohodi lačnih

Washington, 16. nov. 2. V Ameriki zopet ve- liko govorno o pohodu bivših bojevnikov na Wa- shington. 2570 jih je že prispelo v glavno mesto Združenih držav. Ob priliki otvoritve kongresa, ki bo 5. decembra letos, računajo, da bo v Washing- tonu prišlo še 5000 bivših bojevnikov. Posebno ve- lika tožadna akcija pa se pripravlja za otvoritev novega kongresa 5. marca 1933. Policija po podat- kih, ki jih je zbrala, računa, da bo imela posla z nad stotisoč bivših bojevnikov, ki imajo pravico na izplačilo odškodnine za službovanje v vojni na podlagi izdanih bonov. Radi tega se policija že sedaj pripravlja za vzdrževanje reda. Tudi vojni veterani so pričeli pripravljati pohod na Wa- shington.

Potres na Stajerskem

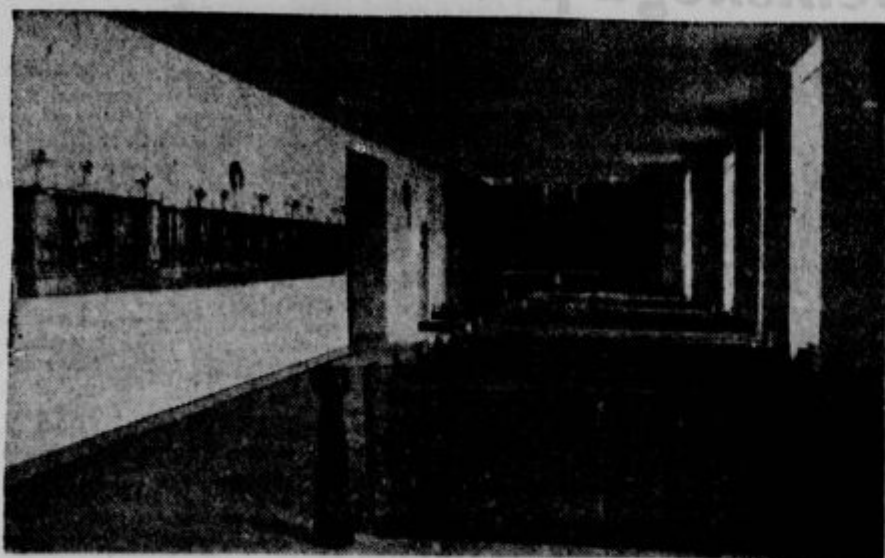
Dunaj, 16. nov. 2. Iz vzhodne Stajerske poro- čajo, da so v gornji dolini Mure čutili močne po- tresne sunki. Gibanje zemlje se je pričelo popol- dne ob 3.28 in je trajalo 1.05 ure. Po računih du- najskega observatorija leži potresni center na ju- govzhodu Nizkih Tur. Posebno močan potresni su- nek so čutili v dolini Mure od Muraua do Juden- burga. Po skali 12 stopinj je ta potres označen s številom 6 in je bil torej srednje močan. Gibanje zemlje so opazili v prostoru 100 kvadratnih kilo- metrov. Potres je med prebivalstvom povzročil ve- liko vznemirjenje, vendar pa materialne škode ni bilo.

Pasivnost italijanske zunanje trgovine

Rim, 16. novembra. AA. Po najnovejših urad- nih podatkih znaša primanjkljaj italijanske trgo- vine v prvih desetih mesecih 1932 1.291.919.753 lir. Leta 1931 pa je bil v istem razdobju za primanj- kljaj 1.530.181.224 lir.

Po 156 letih

Oo. jezuitje v Mariboru

Notranjost kaple oo. jezuitov v Mariboru. Na levi steni krasen križev pot.

Maribor, 15. nov.

Leta 1757 so prišli v Maribor jezuitje in ustanovili tukaj svojo postojanko; kupili so na sedanjem Glavnem trgu več hiš, deloma tudi v Dravski ulici. Zgodovinski pomen prihoda oo. jezuitov v Maribor je ravno v tem, da so dne 7. julija 1758 otvorili gimnazijo, ki je bila od vsega početka prosvetna matica štajerskih Slovencev, saj so že prvi ustanovitelji postavili pogoje, da morata med patri biti vsaj dva Slovenci. Gimnazijsko poslopje se je nahajalo v traktu sedanjega bogoslovja, kjer ima sedaj »Slovenec« svojo podružnico. V tem je veliko kulturno poslanstvo, ki so ga prinesli Mariboru oo. jezuitje: vseskozi sta bili na mariborski gimnaziji, ki so jo po razpustu Družbe Jezusove leta 1773 in po odhodu jezuitov gimnazijskih profesorjev leta 1776 iz Maribora oskrbovali pijaristi in pozneje benediktinci, dokler ni leta 1849 prešla v državno oskrbo, do dve tretjini dijaštva slovenske narodnosti.

Oo. jezuitje so se vrnili v Maribor! Dne 30. oktobra je bila svečana blagoslovitev nove rezidence oo. jezuitov in kapelice. Slika zunanosti

samo že objavili in ravnotako načrti impozantne cerkve, ki jo nameravajo v teku let zgraditi oo. jezuitje. Danes objavljamo sliko, ki kaže notranjost izredno lične in čedne kapelice; v vsem je moderna linija spojena z vzvišenim smotrom. Glavni oltar umetnina, stranski oltar umetnina, križev pot umetnina. Vsako nedeljo napolnjujejo verniki kapelico oo. jezuitov, ki je po svojem obsegu že prava cerkev, ter izpolnjujejo z vzorno pobožnostjo svoje cerkvene dolžnosti. Pa se obenem verniki tudi zavedajo, koliko je bilo treba žrtvovati za notranjo opremo cerkvice in koliko bo še treba žrtvovati. Zato radi in iz srca prispevajo h kritji velikih stroškov, ki gredo za opremo. Že sedaj lahko rečemo, da so oo. jezuitje a svojo vzorno gorečnostjo in vneto za čast in slavo božjo našli med verniki v Mariboru popoln odziv ter razumevanje za svoje vzvišeno poslanstvo. Blagoslov božji je prikladal na novo rezidenco oo. jezuitov v Maribor prevzvišeni vladiki lavantinski dne 30. oktobra t. l. Blagoslov božji naj rodi nad plodonosno in blagoslovljeno delovanje oo. jezuitov. Omnia ad maiorem Dei gloriam!

Črnogorci pred filmom

Dunajska filmska revija »Mein Film« piše takole:

Za film »Pesem črnih gor« je številna družba pod vodstvom dr. Rudolfa Beisala, vodje Ericha Schickowskega in režiserja Hansa Natgea več mesecev potovala po južnih krajih Jugoslavije. Napeto dejanje tega filma se razvija okoli vse pod milim nebom v krašni scenariji »Črnih gor«, ki so njihov najvišji vrh Durmitor vzpenja 1500 m nad visoko planoto, katera sama tudi leži 1200 m nad morsk gladino. Po nepretrdnih gorskih stazah je mogoče potovati le na konjih. Te gore so varno zavetje tem preprostim ljudem, ki tam živijo še po patriarhalnih običajih in ki še nikdar niso uklonili svojega ponosnega tilnika pred silo tujih osvoboditeljev. Za filmovec je bila častna zadeva te pristne praprebivalce črnih gor obišči pred filmsko kamero. Krašni korenjaki, ki so zrastle z naravo svoje domovine in ki se na njihovih rjavih obrazih odražajo solnce, veter in dež. In šlo je, čeprav izpočetka nekoliko težko. Zakaj prebivalci črnih gor še nikdar niso ničesar ališili o filmu in kinu, za filmovec »starec« se ne menijo in slava filmskih junakov jim je deveta briga. Zaradi tega jim pomen filmske kamere ni šel prav v glavo. To čudno stvar, ki jo je operater Herbert Körner s strokovnjakim pogledom naperil nanje, so imeli za strojno puško, proti katerim so v tistem hipu že zavzeli bojno stališče. Le malo je manjkalo, pa bi se bilo zgodilo nekaj, pri čemer bi se bilo le v filmsko kamero »oboroženim« filmovcem slabo godilo. Pozneje pa je bila obojestranska naklonjenost velika in filmska ekspedicija je uživala vse

Ivan Dolenc:

Pismo iz Mostarja

(Konec.)

Nekaj sličnega kakor na tem svojem znanu sem zasledil v Mostarju pri dijakih že večkrat. Silno radi bi se s profesorjem pogovarjali. Saj je Mostar v kulturnem oziru tako reven: nima gledališča, tudi diletanške predstave so skrajno redke (doslej n. pr. ni bilo še niti ene), za koncerte nima denarja, tudi če bi bilo več prilike, v Mostarju ne izhajajo noben list, tudi sarajevska Jugoslovenska Pošta je po vsebini zelo skromna. Niti lepih izletov nima v bližini. (Sicer pa Mostarci v splošnem skoraj nič ne hodijo na sprehode in še manj na izlete.) Šola mu pa vendar odpira razgled na vse strani; tu so profesorji, ki so bili po svetu in so kaj videli in slišali. V njihovi družbi je dijakom omogočeno malo ganiti se kam iz Mostarja, ker dobe žanjeno vožnjo po železnici. Zato me vsi razredi vabijo, da bi šel z njimi na ekskurzijo ali pa vsaj na neobvezen sprehod. V tem oziru so mostarski dijaki bolj občljivi, zaupni in svobodni nego smo bili n. pr. mi v svojih dijaških letih. (Seveda veljajo take stvari samo za splošnost.)

Ta živahnost in neženiranost mostarskih dijakov se pa javlja tudi v oblikah, ki so za učitelja vse prej nego prijetne. Silno težko je namreč to južno kri v šoli krotiti, da ne moti pouka in da sodeluje pri razlagi s tisto koncentrirano pozornostjo, brez katere je zlasti vsak uspešen slovniški pouk nemogoč. V vsakem razredu ima poučevanje svoje posebne radosti (da se tako izrazim) in svoje posebne težave. Na višji gimnaziji sem v Ljubljani vedno rad poučeval radi tega, ker se v splošnem dobra disciplina razume sama po sebi. Dijaki so že toliko uvideli, da izrabijo čas v šoli v ta namen, da si s sodelovanjem pri pouku olajšajo pripravo za naslednjo uro. Tu sem se pa tudi v petem in šestem razredu mnogokrat spomnil na bosanski pregovor, da je lažje varovati mernik bolha nego dekle, ki se ne varuje samo. Oba razreda sta zelo močna (po 40–42 učencev), oba precej založena z repetitji, pa jih je tako težko držati pri potrebnih discipliniranosti, da bi si ne bil mislil. Navajen sem bil, da v višjih razredih zadošča pogled ali pa šaljiva opazka, in to enkrat na uro. Tu je pri mnogih tudi ostra beseda na mah pozabljena, tako da moraš poseči po ukorih, kakor te je tudi sram, da moraš na višji gimnaziji ra-

biti taka sredstva. A tu se moraš pač glede vzdrževanja discipline ravnati po razmerah. Sedaj pa vidiš pred seboj užaljeno nedolžnost: »Niti« opomina (formalne!) nisem še dobil — pa kar ukor po razredniku! In meni, ki se vso uro ne ganem! Ves teden, ne — vse šolsko leto sem miren, sedaj pa ukor!« Povedati jim moram, da niti ne vedo, kdaj klepetajo; jezike pa da imajo take, da jih bo treba po smrti posebej ubiti.

Kakor ne vtaknejo radi ukora v žep brez besede, tako se skušajo braniti tudi »cvekov«. Na vse take stvari me je pripravil že vnaprej ravnatelj in tovariši v učiteljskem zboru, pa zato vobče nisem bil niti toliko presenečen, če sem vedel, da včasih skuša dijak pretečo katastrofo odvrniti tudi še potem, ko mu rečete, naj sede. »Zakaj naj sedem, ko pa znam? Tisto, česar nisem vedel, so prav za prav malenkosti. Me pa vprašate prejšnjo lekcijo, boste videli, kako znam.« Človek, ki bi ne imel precej trdnega in ustaljenega naziranja o tem, kje je meja med pozitivnim in negativnim odgovorom, bi bil v veliki nevarnosti, da pride pod vpliv dijakov. Če pa vidiš, da jim ne kaže delati takih pripomb, jih pa — opustijo in se prilagodijo vašim zahtevam. Najprej so pa morali poskusiti, ali bi bilo mogoče tudi ceneje priti do pozitivnih ocen. »Veste, gospod, mi nismo navajeni na vašo metodo, na vaše zahteve glede znanja in discipline. Saj bomo vse storili — samo za danes nam še spreglejete!«

Včasih odpre kdo tudi tako široko usta, da se vam tudi pod južnim solncem zdi to nekoliko preveč. Nič hudega se ni, če kdo zaupno po uri po toži: »Mi nismo kaki romanofili, pa se moramo toliko učiti latinščine.« Skušal sem mu dopovedati: »Pri pouku latinščine ne gre prav nič za to, ali ste romanofili, ampak edino zato, ali ste kulturofili.« Težje sem že poslušal, ko me je drugi frenil s pripombo: »Mi nismo klasična gimnazija.« Znebi se pa včasih kdo tudi take, da se kar vprašaš, ali si — prav slišal. Tako n. pr. je prišel v razred g. ravnatelj, izobražen, objektivni, skoz in skoz takten gospod z zasluženim ugledom med profesorji in dijaki, pa je povedal nekaj glede solnine: in čuj ga, neotesanca: eden izmed dijakov mu začne — ugovarjati in delati neprimerne medklice! V takih prilikah je pa treba z nedvoumnimi izrazi povedati, da nismo »v Albaniji« (ta izraz sem jaz uveljavil, ampak v Evropi in da zahtevamo evropsko obnašanje.

Tako pride večkrat do manjših ali večjih spo-

50 delavk na cesti

Dolnja Lendava, 15. novembra.

Kakor je »Slovenec« že svoj čas poročal, so delave delavke v tukajšnji tovarni žeznikov le tri dni na teden. Zdaj pa je lastnik gosp. Pollak delavkam odpovedal. In tako je 50 delavk na cesti. Delavke so služile v normalnih razmerah 300 Din mesečno, zdaj so pa še ob ta denar. Ali tovarna delavk niti pri tej plači res ne more zaposliti?!

Konec žalostne kmečke drame

Ljubljana, 16. nov.

Po hudih bojih se je pred malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. E. Kobe, končala dobri 2 leti trajajoča kmečka drama, katere glavna junaka sta mlado in neizkušeno dekle Francka in njen ljubimec France, sin bogate vdove. Dejanje se vrši v glavnem tam v lepih in hribovitih krajih bližnje Dolenjske, glavne osebe drame pa nastopajo tudi pred sodniki.

France je bil že leta 1930 obtožen, da je lepe poletne nedelje napadel svojo izvoljenko Francko v samotnem gozdu, ko je šla od doma k jutranji maši k tati. Francka je šla zamišljena in sama skozi gozd, ko je za večjim grmom zagledala sključen človeško postav, zavito v vrečo. Neznane je skočil pokonci, podrl Francko na tla in jo s kladivom olajal, kar je bilo posledice in je porodila mrtvorojeno dete, ki je bilo sad ljubavnega razmerja med obema, a je Francka upala, da jo bo France enkrat popeljal na svoj dom.

Pričela se je dolga pravda. France je bil aretiran in dalj časa v preiskavi. Naposled je prišel kot obtoženi pred mali senat. Bil pa je oproščen zaradi gozdnega napada, češ da primanjkuje objektivnih dokazov.

Vse bi bilo v redu. Toda France je domov grede v veselju in vinskem navdušenju začel pripovedovati Lojzetu Omahnu vso zgodbo in mu je tudi, ko sta se vozila domov, šepnil v vlak na uho, da je on napadel Francko s kladivom. Ljubavna drama se je nato zasukala. Lojze se je prijavil sodišču za pričo in izpovedal mnogo podrobnosti. Državno tožilstvo je nato zahtevalo obnovo kazenskega postopanja. France je moral zopet pred sodnike. Vtrajno in trdovratno je tajil. Naposled, po četrti razpravi, je bil France obsojen na 8 mesecev strogega zaporja in v izgubo častnih državljanjskih pravic za dve leti.

Predzadnja razprava je bila izredno živahna in dramatična. Nastopil je glavna priča Lojze Omahen. Izjavil je sodnikom, da ne bo nič več in nič manj povedal, kakor je že povedal in na vse prišeže. Senadni predsednik Lojzeto: »Pravijo, da ste znan kmečki advokat!« — »Saj nisem še nobene zastopal pred sodiščem,« se je odrezal. Lojze je začel nato pripovedovati, kako ga je France tova mati najela, da bi spravil sina na Trsat, da bi šel tako s poti, ker so ga iskali orožniki. Ljudje so govorili, da se Francki godi velika krivica. Tudi mene je tiščala vest.

Predsednik: »Ali je vse res, kar ste povedali?« Lojze: »Res je. Dolgo časa me je tiščalo, ker sem pomagal prikrivati. Sedaj je moja vest mirna.« Lojze je tudi povedal, kako je hodil za Franceta v Ljubljano k odvorniku, odkoder mu je donajal vse informacije.

Tak je konec kmečke neobičajne drame.

Divji lovci na delu

Kamnik, 16. novembra.

Menda ni nikjer drugod toliko divjih lovcv kakor v Kamniških planinah. Lovski čuvaji sicer marsikaterega nepoklicanega prijatelja divjati razkrijejo in izročijo oblasti, vendar strogi primeri kazni, ki so jih prejeli zaslepi divji lovci, ne spametujejo ostalih. Postali so tako predrzni, da gredo na prepovedan lov celo v nedeljo, ko se mudijo v revirjih lovski zakupniki. Preteklo nedeljo je nekova družba lovila v revirju pod Sv. Primožem. Zakupniku lova, ki je skrit stal na stojšču, se je približal na 20 korakov neznan možak s puško v rokah. Lovci je takoj spoznal, da je to divji lovec. Pozval ga je, naj se ustavi ali pa bo streljal. Divji lovec pa je hitro uvelj po strmih bregu. Lovci seveda ni streljal za njim. Isto popoldne so zaslepi še enega divjega lovca. Ko se je lovski družba zvečer mudila v gostilni pri Korlu v Stahovici, sta iz zaprtega avtomobila, ki je stal na dvorišču izginili dve novi lovski puški, vredni 5000 Din. Upravičeno sumijo, da so ju ukradli divji lovci.

ODOL zobna pasta temeljito očisti zobe, ne da bi škodila zobni sklenini. Posebno za kadilce je redno negovanje zob z ODOL zobno pasto potrebno.

Stara slovenska korenina

Ivan Markelj,

posesnik in mlinar v Podbrezjah na Gorenjskem, dolgoletni župan občine Naklo, vrl krščanski mož in oče, obhaja te dni 75 letnico rojstva. Obče splošnovanje gospodu kličemo: Še na mnoga leta!

Smrt v vodi

Dolnja Lendava, 15. novembra.

Včeraj je utonil v jarku vode Molnar Janez iz Lakosa. Kopal je jarek okrog travnika in je padel v vodo. Potegnil ga je sicer nek starček iz vode, pa ker ga ni mogel spraviti iz globokega jarka, ga je položil na zemljo ob jarku. Mislil je menda pozneje vstati in je padel nazaj v vodo. Pravijo, da je bil malo natrkan. Našli so ga zvečer okrog 9. Neurečni alkohol!

Kazenska razprava proti trgovcu

Ljubljana, 16. novembra.

Mali kazenski senat je razpravljal o zanimivem kazenskem slučaju protokolarnega trgovca, ki je prišel v konkurz. Neki ljubljanski trgovec z mešanim blagom je imel že od leta 1920 svojo trgovino protokolarno pri trgovskem sodišču. Začetkom leta 1932 pa je prišel v konkurz. V preiskavi je sam priznal, da ni nikdar sestavil letne bilance. Lani je pri svojih upnikih zabil za enoletni moratorij. Obvezel se je plačati svoje obveznosti v 12 mesečnih obrokih. Strokovnjak v knjigovodstvu mu je takrat sestavil točno bilanco in dognal, da znašajo pasiva le okoli 100.000 Din, aktivna pa okoli 200.000 Din. Letos pa je prijavil konkurz, a vso svojo trgovino z blagom je odstopil svoji ženi.

Bila sta zato pred malim senatom obtožena, da je trgovec izročil blago ženi, kljub temu, da je bil v konkurzu, drugič, da ni ves čas protokolarne od 1920 do 1931 vodil pravih trgovskih knjig in tretjič, da ni nikdar sestavil trgovske bilance.

Po kratki razpravi je bil trgovec oproščen od obtožbe v prvi točki, da bi bil blago izročil ženi, prav tako je bila žena oproščena, da bi bila to blago prevzela, a je bil obsojen na 2 meseca strogega zaporja ter v izgubo častnih državljanjskih pravic za 1 leto zaradi dejanj, ker ni kot protokolarni trgovec vodil trgovskih knjig in ni sestavil bilance.

tinsko slovnico samo v slovenskem jeziku. Stroške za slovenski učni jezik bi slednjič plačali dijaki s svojimi slabimi uspehi.

Glavno je pa to: vsak dijak ima pravico, da ga poučuje učitelj, ki zna njegov materski jezik. In ni lepo, če se uradnik ne potruži, da bi se na učil jezika tistega ljudstva, čigar kruh je. Med slovenskimi državami so si pač priborili v Evropi po svojih upravnih sposobnostih največ priznanj. Čehi. Bil sem leta 1931 na Slovaškem, pa sem videl, kako so v češkoslovaški republiki lepo uredili jezikovno vprašanje: vsak uradnik na Češkem in Moravskem mora znati češko, vsak uradnik na Slovaškem pa slovaško. Na stotine Čehov služi po slovaških gimnazijah, a vsi so se morali temeljito naučiti slovaškega jezika.

Za češkoslovaškim vzorom moramo iti tudi Jugoslavoani, ki po pravici zamerimo vsakemu, kdor misli, da mu ni treba spoznati jezika in kulture ljudstva, med katerim zastopa državno upravo, poimujmo jo demokratično, da je namreč uradnik v bistvu vendar samo služabnik ljudstva, med katerim vrši svojo socialno funkcijo. To funkcijo po more uspešno vršiti samo, če pozna ljudstvo, njegove duševne in telesne potrebe, njegove svetlinje, njegove vzore in boje; umevanje do vsega tega mu pa odklene znanje jezika.

Kar upravičeno zahtevamo od drugih, moramo vršiti najprej sami; zato sem ob odhodu iz Ljubljane vtaknil v svoj kovčec tudi — Maretičovo slovnico »hrvatskoga ili srpskoga jezika«. Pri tem se vsak dan znova prepričujem, kako daleč je od slovenske »jugoslovanščine« do srbskohrvatske. Pravijo, da je nekdo govoril »srbskohrvatsko« pred Srbi in Hrvati neki Slovenec, ki je med Slovenci užival glas, kako dobro zna srbskohrvatsko, pa je po govoru rekel nekdo izmed poslušalcev: »Ta je pa tako lepo govoril slovenski, da sem ga vse razumel.« Jaz sem začasno zadovoljen, da s pomočjo »srbskohrvatskoslovenskega« jezika za silo dopovem učencem, kaj mislim. Zavedam se pa, da bi bila dolžnost učitelja latinščine, da dijakom pokaže, kako se lepo prevaja iz latinščine na njihov jezik — — —

Pa ne govorimo o tem! Če ni, pa ni! V takih stvareh človek ne sme biti preveč natančen in skrupulozen, ampak mora gaziiti pogumno po nevajeni poti, držeč se zlatega izreka neke Ločanke: »Bo že kok, še zmeraj je bilo kok.«

Ivan Dolenc.

Stalno letno gledališče v Ljubljani

Ljubljana, 16. novembra.

Poleti so se v Ljubljani prav dobro obnesle predstave na prostem. Tako »Slehernik« na Kongresnem trgu kakor tudi »Gorenjski slavček«, »Prodana nevesta«, »Mascotte« in »Sen kresne noči« v Tivoliju so privabile izredno mnogo občinstva, ki so mu te predstave izredno ugajale. Zanimljivo je bila prav dobra in se je v celoti posrečila. Saj to je umetno, ker poleti, ko je mrtva sezona za zabave in prireditve, občinstvo nerado obiskuje predstave v zaprtih prostorih, vendar pa je prav tako željno primernega duševnega razvedrila. Obenem pa so take predstave izvrstno sredstvo, da se razširi krog prijateljev gledališča med najširše plasti vseh slojev. Vedno se moramo namreč zavedati, da je kino zelo občutna konkurenca gledališču, obenem pa, da je velik del našega občinstva postal gledališču kar nekako tuj. Saj niso nič redkega in najbrž še celo v večini so inteligentni, ki vse leto ne obiščejo niti enkrat gledališča. Veliko kulturno zaslugi bi si pridobil oni, ki bi pridobil vsaj del tega do sedaj apatičnega občinstva za gledališče. Seveda pa gledališče s svoje strani tudi ne sme delati podobnih napak, kakor jo je napravilo z vzpizoritvijo »Veselega vinograde«.

Dobro uspeh poletnih gledaliških predstav je dal gledališkemu vodstvu in pa mestni občini mi-

Kaj bo danes?

Drama: »Celjski grofje«. Dijaška predstava po globoko znanih cenah. Izven.

Opera: »Turandot«. Red D.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Moderne zimske plašče

v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite pri

„ELITE“

damska in moška konfekcija

Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Na V. prosvetnem večeru, ki bo v petek, 18. t. m. si bodo na podlagi predavanja in skopitčnih slik obiskovalci ogledali čudovite naravne lepote, ki jih hranijo Dolomiti. Poleg tega pa bo popeljal predavatelj, tajnik PZ Vinko Zor obiskovalce tudi na Stilserjoh, ki je najvišja avtomobilska cesta v Evropi. Tudi ta cesta je polna lepih prizorov, kateri se lahko kosajo s švicarskimi lepotami. Gorske krasote, ki bi bile dostopne le izvežbanim turistom, so s pomočjo avtomobilske ceste dostopne tudi neturistom. Ta prelaz obsega letno do 10.000 avtomobilov. Opozorjamo na predprodajo vstopnic v pisarni Prosветne zveze, Miklošičeva cesta 5. Rezervirani sedeži 5 Din, navadni 3 Din, stojči 2 Din, za diake 1 Din.

Letošnji časnikiški koncert, ki bo v Ljubljani na njem proslavila praznik ujedinjenja, bo koncertni in družabni dogodek prve vrste. Koncert sam bo na visoki umetniški stopnji, saj nastopijo naše prvovrstne pevke in glasbene moči, v družabnem pogledu so pa časnikiški koncerti že itak tako dobro znani, da ni treba še posebej govoriti o tem. Največja in najzanimivejša koncertna družabna prireditev v Ljubljani bo tudi letos 1. decembra v Unioinu.

Proračun mestne občine. Kakor čujemo, je proračun mestne občine za leto 1933 že sestavljen. Izdatki so proračunani na približno 45 milijonov Din. Znano je, da je pri ljubljanskem proračunu skoraj 65 odstotkov vseh izdatkov vezanih, ki se ne dajo skriti. To so razne anuitete za dolgove, zapadla plačila in plačila. Proračun bo v kratkem predložen finančnemu odseku, ki ga mora še pretrpeti in odobriti. Potem bo šele proračun na razpolago tudi javnosti.

Slavni zagrebški kvartet v Ljubljani. V petek, dne 25. novembra t. l. nastopi v Ljubljani znameniti zagrebški kvartet. S tem večerom otvori Sloja svojo letošnjo sezono komornih koncertov. Kvartet izvaja skladatelje: Beethoven, Baranović, Schubert, Mendelssohn in Ravel. Njegovi nastopi so izvali povsod v inozemstvu enodušno priznanje in navdušenje. Razvijena Praga je pisala o njihovem koncertu: »Osvajali so vse s svojo precizno skupno igro, slogom in dinamiko.« »Lidove novine« so pisale: »Izvrstna enota, skupna igra, izdelana do najsutilnejske nianse itd.« Podobne lauskave ocene so prejemale ti štirje umetniki povsod. Koncert bo znamenit dogodek v našem koncertnem življenju. Vrtil se bo v koncertni dvorani Kina Ljubljanski dvor.

Smučarski tečaj na suhem (tečaj smuške telovadbe) priredi Slovensko planinsko društvo v Ljubljani. Telovadba se bo vršila počeni s 17. novembrom, vsak četrtek od 20 do 21 in sicer v telovadnici Srednje tehnične šole. Tečaj bo vodil znan smuški učitelj gosp. Janez Kveder. Tečaja se morejo udeležiti člani in članice SPD proti plačilu enkratne pristojbine 10 Din za vse telovadne večere, ki jih bo najmanj šest. Dijaški plačajo 5 Din. Pristojbino je plačati vnaprej v pisarni SPD na Masarykovi cesti 14/1. Kdor plača pristojbino, dobi potrdilni listek, s katerim ima potem vstop v telovadnico za vse ure telovadbe tega tečaja. Pri telovadbi se potrebujejo telovadni čevlji (copate in podobni).

sel, kako bi se te predstave spremenile v trajno institucijo. Na prostoru, kjer so bile poleti predstave v Tivoliju, namerava prihodnje pomlad mestna občina zgraditi trajno poletno gledališče. To gledališče bi bilo leseno in bi mestna občina sama žrtvovala les za oder, za streho nad odrom ter za sedišča. Le škoda, da mestna občina že letošnjo pomlad ni prišla na to misel, ker bi se dal les dobiti kar iz tivolskega gozda samega, ko so podri mnogo smrek radi lubadarja. Ta les je mestna občina velikodušno podarila nekaterim društvom, sedaj bi ji pa prav prišel. Vendar pa tudi tako ne bodo stroški za zgradbo takega gledališča veliki. Prednosti letnega gledališča bodo pa velike. Ne samo, da se bo nedvomno razširil krog prijateljev gledališča in da bodo množice, ki bodo obiskovale poletno gledališče, vsaj deloma začele zahajati v hladnejših mesecih tudi v redno gledališče, temveč bo poletno gledališče pomenilo tudi znatno pridobitev za tujski promet. Ne samo da bo Ljubljana a poletnim gledališčem privabila mnogo deželanov na obisk, temveč bodo tudi pravi tuji, ki prihajajo na poletje v Slovenijo na obisk, to so zlasti Hrvatje in Srbi, prav radi obiskali tudi to poletno gledališče, ki bo zanje nekaj novega. Na vsak način je le želiti, da se zamisel trajnega poletnega gledališča uresniči res že prihodnje poletje. Zato pa je treba delati že sedaj, ko smo šele tik pred zimo.

vadnici Srednje tehnične šole. Tečaj bo vodil znan smuški učitelj gosp. Janez Kveder. Tečaja se morejo udeležiti člani in članice SPD proti plačilu enkratne pristojbine 10 Din za vse telovadne večere, ki jih bo najmanj šest. Dijaški plačajo 5 Din. Pristojbino je plačati vnaprej v pisarni SPD na Masarykovi cesti 14/1. Kdor plača pristojbino, dobi potrdilni listek, s katerim ima potem vstop v telovadnico za vse ure telovadbe tega tečaja. Pri telovadbi se potrebujejo telovadni čevlji (copate in podobni).

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje javno licitacijo oddaje 4 lokalov v stanovanjski koloniji carinarnice ob Vilharjevi cesti. Licitacija se bo vršila v sredo, dne 23. novembra 1932 ob 12 v mestnem gospodarskem uradu Reflektanti, odnosno dražitelji morajo zadostiti vsem razpisnim pogojem, ki se dobe v mestnem gospodarskem uradu (soba št. 12), sicer se k licitaciji ne bodo pripustili.

Divjačina vsake vrste,
(ne preitejete je na prste)
je pri Slamiču najbolja,
pridi, kadar te je volja!

Usodna posledica nepravilne vožnje. Včeraj točno polnočno se je pred opero pripetil tragičen karambol, ki ga je zakrivila nepravilna vožnja nekoga kolesarja. Po Gledališki ulici je privozil z Aleksandrove ceste pravilno po desni strani neki kolesar, ki je hotel zaviti nazvrat na Knafljevo ulico. Po Knafljevi ulici pa je izza opere privozil drugi kolesar in sicer po levi strani. Na vogalu pred opero sta oba kolesarja trčila drug v drugega ter padla po tleh. Oni, ki je privozil po levi strani, se je strahovito poškodoval. Pobil se je po glavi tako, da je omedlel, povrhu tega pa si je pregriznil še jezik. Najbrž ima prebito črepijo. Prav tedaj so ljudje odhajali iz pisarn, delavnic in iz šol ter se je okoli kraja nesreče nabralo nenavadno mnogo ljudi. Ponesrečenega in nezvestnega kolesarja so položili na pločnik pred opero in telefonirali so po reševalni avto, ki je ponesrečenca prepeljal v bolnišnico. Pozno popoldne se je ponesrečenec le zavedel in povedal svoje ime. Je 31 letni delavec Janez Škvarč, stanuje pa na Lžanski cesti 375. Njegovo stanje je se dovoljno in bo najbrž okrevl.

Zastleševanje vlomilev. Preiskava proti obema vlomilecema v Šmalcevo trgovino, Novoselu in Vizovisku, se še nadaljuje in prihajajo na dan vedno večje stvari. Ob mlada nepridiprava eta že predvčerajšnjim priznala, da eta nameravala gospo Šmalcevo tudi oropati, če ne bi šlo drugače. Sedaj sta priznala, da eta nameravala gospo, če bi ju zasačila, zvesti in ji onemogočiti, da bi klicala na pomoč. Vedela sta, da se bo gospa kmalu vrnila. Le duhaprisotnosti gospe, ki ni hotela usodno minuto v prvo nadstropje svoje trgovine in je takoj, ko je trgovino odklenila, tudi brž zaklenila vrata. Se je zahvaliti, da ni prišlo do še večjega zločina. Polica je se trudil, da bi ugotovila tudi sokrivce obeh pajdašev, brez katerih najbrž nista bila.

Sneg na Krimu. Že nekaj dni diši močno po snegu in ljudje ne bodo nič presenečeni, če sneg res kmalu dobimo. Včeraj jutraj so Ljubljanci mogli opaziti, da je bil vrh Krima pobeljen s snegom.

Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Paberki iz mariborskega občinskega proračuna za l. 1933

Kje je 14 magistratnih uslužbencev?

Maribor, 16. novembra.

Z mariborskim občinskim proračunskim predlogom za leto 1933, smo se bavili že na splošno in tudi podrobneje v poročilih o posameznih postavkah. Proračun je zelo zanimiv iz raznih ozirov. Prvič iz tehnične strani, ker je v njem že upoštevan princip razdelitve občinskega gospodarstva na administrativno in pridobitno podlago tako, da so mestna podjetja izločena iz splošne uprave. Drugič pa radi tega, ker nam podaja viden dokaz vseh uspehov reorganizacije občinske uprave, ki je stremela za tem, da se uprava poenostavi in poceni.

Spominjamo se prvih sej novega občinskega zastopstva lanske leto ob tem času, na katerih se je obširno razpravljalo o hipotrofijski uradnosti na magistratu in potrebi redukcij. Izvoljen je bil poseben reorganizacijski odsek, ki se je polno paro vrgel na delo. Redukcije so kmalu sledile, reducirana sta bila Hrga in Horvat. Ko pa listamo po novem proračunu ter ga primerjamo z lanskim, moramo pa ugotoviti, da beleži kljub redukcijam več nastavlencev, kakor lanskil Zasedli smo 9 nastavlencev, ki jih še lanske leto na magistratu ni bilo. Za teh 9 nastavlencev, za katere lahko računamo povprečno 1200 Din mesečne plače, je obremenjen proračun za leto 1933 10.800 Din. In poleg tega moramo se ugotoviti, da se je pri sestavi proračuna

Slovesna pontifikalna sveta maša bo v nedeljo, dne 20. t. m., povodom 75letnice rojstva prevzvišenega knezoškofa dr. A. Karlna ob desetih v tukajšnji stolnici. Sv. mašo daruje pomožni škof dr. Ivan Tomažič; ob sklepu slovesna zahvalnica.

Kdo odloča: mestni očetje ali... Občinski svet je sklenil z večino glasov uvedbo nedeljenih uradnih ur na magistratu. Sklep je bil pravomočen ter je bilo treba še samo podpisati, da stopi v veljavo. Tega podpisu pa ni bilo in ga menda tudi ne bo. V zadnjem trenutku so izrekla svoj veto mestna podjetja, pravzaprav njihovo ravnateljstvo, češ, da bi uradovanje trpelo. Mestna podjetja so bila ustanovljena radi varčevanja in z nedeljenim uradovanjem bi se mnogo privarčevalo. Je-li beseda mestnih podjetij tehtnejša od besede občinskega sveta?

Razorožitev zelene garde. Štirinajsto obletnico obhaja letos tukajšnji pešpolk dne 23. t. m. kot na pomemben zgodovinski dan v zgodovini slovenskega Maribora, ko je bila usoda našega lepega mesta pod Piramido stvarno odločena v našo korist. Mariborski pešpolk ima omenjenega dne svojo slavo. Ob pol 11 bo na dvorišču meljske vojašnice služba božja. Za katoliško veroizpoved opravi predpisane cerkvene obrede garnizijski duhovnik Pavle Zava d l a l, za pravoslavno veroizpoved pa prota Trbojevič. Popoldne ob 15 bo istotam vojaška veselica.

Smrt kosi. V mariborski bolnišnici je umrla posestnica Katarina Pavlin, jedva stara 30 let. Pogreb blage rajnice se bo vršil danes popoldne ob 3 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. — V Krčevini je ugrabila smrt posestnico Terezijo Lopič, ki je dosegla lepo starost 78 let. Pokopali jo bodo danes popoldne ob pol 4 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. — Visoko starost 85 let je dosegla zasebnica Ivana Farazin, katero je pobrala bela žena včeraj jutraj na domu na Koroški cesti 35. Polozena bo k večnemu počitku v petek ob 3 iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. Svetila blagim pokojnicam večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje!

Poročili so se v Mariboru v poslednjem času: Anton Jagodič, delavec, Bresternica, in Katarina Erhardt, tov. delavka, Koroška cesta 172; Avgust Lederer, tapetnik, Židovska ul. 8, in Marija Rački, gospodinja; Ivan Klamper, klepar, in Zofija Majžler, zasebnica, Gregorčičeva 29; Jožef Kosi, delavec, in Amalija Wallis, oskrbnica, Meljska 19; Franc Kapun, delavec, in Alojzija Kaloh, delavka, Dolnja Počehova 79; Jožef Stiplošek, delavec, in Zofija Eferl, služkinja, Za Kalvarijo 7; Ludovik Colnik, gostilničar, Tvorniška 30, in Ana Kobek, kuharica; Gasper Resinovič, poštni uslužbenec, in Frančiška Sosič, posestnikova hči; Franc Klabus, delavec, Studenci, in Muršič Rozalija, tkalica Novoporočencem Bog daj srečo!

Mariborski motociklisti se zbera v nedeljo, dne 20. t. m., ob devetih popoldne v hotelu Orel k svojemu rednemu letnemu občnemu zboru z običajnim dnevnim redom.

Gostilničarji v vinski gorici. 29. in 30. t. m. se izvrši še napovečana ekskurzija gostilničarjev v predele ljutomerskih in ormoških goric. Izlet organizira Zveza gostilničarskih združenj ter vlada zanj zelo mnogo zanimanja v krogih gostilničarjev ne samo iz Slovenije, ampak tudi iz Hrvaške in

popolnoma pozabilo na 14 ostalih novih moči, ki so bile tekom tega leta nameščene na magistratu. Skupno se je na občini zaposlilo 23 novih moči, od teh jih proračun omenja le 9! Od kod bo prejemale ostalih 14 plačo, je uganka. Zastonj najbrže ne bodo delali, proračun ne predvideva zanje nobene plače. Če pa jih občina res plačuje, jo stane to letno najmanj okoli 350.000 Din. Lepa svota, ki jo je privarčeval reorganizacijski odsek! K temu moramo pristeti še nove pravnike, za katere so v proračunskem predlogu že sistemizirana pragmatična mesta, daši je to v očividnem nasprotju s sklepom zadnjega občinskega sveta, s katerim se ne priznava nikomur več stalnosti in s katerim so bili občutno prizadeti nekateri nastavljenici, ki imajo za seboj že 6—7 let službe.

Zanimiv je tudi končni efekt proračuna v primerjavi z lanskim. Razhodki letošnjega rednega proračunskega predloga so za 4.230.262 Din večji od lanskega predloga. Pri dohodkih pa znaša ta razlika celo 5.686.767 Din. Razlika je gotovo v zvezi z tehničnimi izpremembami v buđžetiranju, lepe številke pa gredo vsekakor tudi na račun povečanja števila nastavlencev. Iz teh par paberkov je razvidno, da bo delal letos proračun občinskim očetom hude preglavice, če bodo hoteli dosledno ostati pri svojem tolikokrat poudarjenem načelu štednje.

iz Avstrije. Gostilničarji bodo obiskali naznameni-tejše vrhove, na katerih se prideluje žlahtno vino ter bodo lahko na licu mesta stopili v poslovne stike z vinogradniki. Zveza gostilničarskih združenj, ki je sprožila zamisel tega izleta, zasluži vse priznanje.

Kmetijska podružnica Maribor in okolici. V nedeljo, dne 20. t. m., je v učilnici tukajšnje Sadržare in vinarske šole predavanje o ravnanju z vinom s posebnim ozirom na pretakanje. Predaval bo odlični strokovnjak prof. Franjo Vojsk.

Zanimiv domači izum. Aparat, ki prikazuje s pritiskom na vzvod vse mogoče informacije o poslovnem, trgovekem in kulturnem življenju v mestu, je izumil Mariborčan g. Amon. Aparat bo posebno pripraven za kolodvore, hotele in kavarne, kjer se shajajo tuji. Osnovala se je v Mariboru že družba »Ampezo«, ki bo opravila aparat za promet.

Dame in gospe, ki žele sodelovati pri operetnih vzpizoritvah, naproša gledališka uprava, da se zgleda v gledališču pri vaji za »Boccaccia«. To velja tudi za one dame, ki so se priglasiše za balet in članice gledališkega baleta lanske sezone.

Mali trg je bil srednje založen. Prevladovala je zelenjava, zelje in gobe. Sadja dohaja čimdalje manj, ker so kmetje po večini svoje blago prodali veletrgovcem. Cene so bile vsemu blagu včeraj zelo zmerne.

Na cesti v nezavest. V Košakih je napadla slabost 66 letnega Franca Gselmana z Aleksandrove ceste 22. Sredi ceste se je zgrudil ter udaril pri padcu z glavo s tako silo po trdem tlaku, da si je prizadel globoko rano na glavi ter pretresel možgane. Mimoidoči so obvestili mariborske reševalce, ki so ponesrečenca prepeljali v bolnišnico.

Plui

Peta žrtev davice. Na posledicah davice je umrla 13 letna Marija Berlak iz Dolane, občina Sv. Barbara v Halozah. Je to že peta žrtev te zavratne kužne bolezni.

»Iz njega bodo rezali jermene«. To grožnjo so izrekli napram posestniškemu sinu Francu Tomincu iz Apač, brezposelni rudar Alojzij K., ter pos. sinova Ivan V. in Franc P., vsi trije iz Apač, obč. Sv. Lovrenc na Dravskem polju, ker so ga osumili, da je Antonu K., medtem ko je spal na nekem travniku, ukradel kolo; to grožnjo so izrekli potem, ko so ga do krvavega pretepli in mu nastavili nož na prsi. Na pomoč je prihitel Tomincov oče, od katerega so zahtevali 300 Din, ker sicer ne bo več videl sina. Ubogi oče je takoj tekkel v vas izposodil si denar in po izročitvi denarja so šele izpustili sina Franca. Obtožena trojica se je včeraj zagovarjala pred sodiščem. Alojzij K. je bil obsojen na tri mesece strogega zapor; Ivan V. na štiri mesece strogega zapor in Ivan P. na mesec dni strogega zapor, razen tega pa na plačilo sodnih stroškov in odškodnino Tomincu za bolečine.

Odprti roke, odprti srce... Revna vdova s tremi nepreokrbljenimi otroci ždi v veliki revščini in ubožstvu Priskočite ji usmiljena srca na pomoč z darili v denarju ali blagu. Darila naj se oddajo pri Marjeti Hriberšek Muršičeva ulica 5.

Knjige Družbe sv. Mohorja za 1932

Beli menihi

Povest iz prve polovice XII. stoletja. Spisal Ivan Zorec. Prva knjiga. Ustanovitve samostana. Slovenskih večernic 58. zvezek.

Zopet smo enkrat dobili zgodovinsko povest, ki tiplje v našo domačo zgodovino, in trpljenje in borbe dolenskih tlačanov, v folkloro in miselnost tedanje dobe, v barvo in ljubezen zemlje, v večno pričakovanje divjih madjarskih tolp. Zorčeva povest je prav za prav uvod v veliko delo stiških menihov, katerega misli pisec menda še v dveh knjigah slikati. Zatorej prva knjiga še ne odgovarja povsem zahtovu, ker so se premalo posegli menihi v usodo teh premnogih ljudi rdeče in plave krvi, ki vrviijo skozi vso povest. »Beli menihi« niso povest ene vasi, marveč vse Dolenske, ki se razteza okrog Stične, pa tudi Ljubljane in sosednih gradov. Moramo priznati Zorcju, da je dobro pregledal zgodovino in jo izvrstno izrazil, toda pri tem je povest dokaj trpela. Že razsežnost usod tolikih ljudi razbije usodo dveh, ki sta prav za prav jedro povesti: Zgodba tlačanke Živke in tlačana Hotimira je zgodba oveh src, ki sta se mogli zvezati šele po velikih odpovedih; in ta se pač premalo živahno razvija. In tu je onos: Dasiravno je v knjigi dogajanje in romantika in bohotne domišljije zvrhano mero, vendar ostane čitatelj dokaj hladen, zakaj v knjigi ni živosti, ni razgibanosti, ni notranje, psihološke nujnosti; dejanja se nizajo na dejanja. Močan je Zorec tam, kjer se dotakne zemlje: vprav radi tega sta Trlep, ponosni svobodnjak, ki bi umrl za brazdo grude in Hotimir, ki ni hotel s svoje zemlje k menihom, čeprav bi tam dobil Živko, zorec prava, resnična tipa. Prav tako tudi menih Konrad, ki je ljubil zemljo, katero je sam odpiral in rahljaj. Zorec bi bil po moje močan le v

kmetaki povesti, kjer bi srce sodelovalo pri gradbi povesti. Tu pa se je zagrebel v zgodovino, ki ga je omamlila, da je ob njej premalo videl življenja. Pri vsem tem pa se mi zdi, da se šele začenja prava povest »Belih menihov«, kjer bo Zorec oživel. Ob koncu prve knjige namreč že veje veliko poslanstvo samostana na okolico. Ljudstvo že čuti pravega prijatelja, božjega poslanca, ki mu odpira povsem nove vidike v gospodarstvu in božji ljubezni. Torej nekaj drugega kot svetla gosposka. Povesti se bo torej vse močneje razvijala.

Na vsak način pa moramo podčrtati to dejstvo, da je Zorec proniknil v neizmerno lepoto domačega jezika; pregovori, sočni izrazi, krepke misli, vse je neposredno iz kmetških ust vzeto. In običaji, ki so ostali še iz poganskih dni, živo opominjajo še na današnje, ki žive v bolj oddaljenih slovenskih vaseh. Tudi ta stran je zahtevala študija. V celoti moramo biti knjige zares veseli, saj bo z velikim zanimanjem čitala sleherna vas o trpljenju svojih prednikov in o poslanstvu samostanov v tisti razvratni dobi. Knjigo »Beli menihi« toplo priporočamo.

Zivljenje svetnikov, zvezek 8

Letošnji zvezek prinaša življenjepise onih svetnikov, ki jih cerkveni kalendarij zaznamuje od 5. do 17. maja. Opisali so jih razni hagiografi (Jaklič, Jere, Pavlin, Permč, Stroj, Ušeničnik Fr.), kar razodeva tudi slog, da je raznih avtorjev. Ta različnost knjigi ne bo v kvar. Še bolj zanimiva je Fr. Jaklič, ki gradivo zbira in ureja, je napisal največ sam. Prav je, da se svetniki, ki so nam bližji in bolj znani, opisujejo bolj na široko, n. pr. sv. Monika, sv. Stanislav, sv. Janez Nepomučan i. dr. Tudi to je prav, da se slike svetnikov, če se le dobijo, približajo tiste, ki so ali slovenskih slikarjev ali pa po naših cerkvah, četudi od drugih umetnikov. Letos je priobčena le Mencingerjeva slika sv. Janeza Nepomučana. Morda drugih svetnikov (v 8. zvezku nimamo upodobljenih. Vendar pa naj bi n. pr.

za sv. Stanislava dobilo kako sliko s Poljskega, kjer imajo prav gotovo lepe, umetniške slike tega narodnega svetnika in mučenca. Da bi ocenjal opise posameznih, nimam pri roki ne virov in ne tiste posebne izobrazbe, ki jo je treba tudi hagiografu. Zaupam popolnoma urejevalcu in sodelavcem, da so po najboljših in najmočnejših virih sestavljali svoje članke. Rad pa bi ob tej priliki omenil nekaj drugega, o čemur smo se kajkrat pogovarjali.

Zgodovina tega »Življenja svetnikov« je znana. Prof. dr. Jan. Ev. Zorč si je izbral za življenjsko nalogo, da poda Slovincem opis svetnikov in sicer po najboljših virih in sodobnih dognanjih tako, da bi legende ali izključili ali pa jih vselej točno zaznamovali, da niso zgodovinsko izpričane. Bogat in dragocen material si je nabavil in si uredil ter se dela lotil. Vsi priznavamo, da je bilo branje njegovih opisov res pravi užitek. Ta studij je spadal v njegovo stroko in je za to res mogel biti dosti kritičen, zaeno pa je z nenavadno preprostim in lepim jezikom dal opisom tisto privlačnost, ki jo taki opisi morajo imeti. Toda nepričakovana bolezen mu je ustavila pero in delo, ki je običajlo kot rudiment. Njegov 4. zvezek (zadnji) je izšel leta 1923. Vse iskanje naslednika ni nič izdalo. Mohorjeva ga ni našla. Zato je pri izdajanju »Svetnikov« nastala vrzel in drugega izhoda ni bilo, kot da delo ostane okrnjeno ali pa se strne zbor sotrudnikov, ki bi obdelali vsak svojo nalogo. To zadnje se je zgodilo in se začelo delo nadaljuje. Toda ob tem se nam nudi vprašanje: Ali se ne bo tako izdajanje, v tenkih snopiščih preveč zavleklo? Ljudje se drobne zvezke izgubljajo in preden delo izide v celoti, bo poteklo toliko časa, da začetnih zvezkov sploh ne bomo več imeli. Kaj torej? Dobro bi bilo, da bi Mohorjeva izdajala bolj obsežne zvezke, vsaj po 15 pol. Ob tem pa, prepričan sem, da je tako, bo zadela ob finančne neprilike. To se pravi, ljudje imamo radi različno čtivo. Ob razširjenju obsega »Svetnikov« pa bi morala ena izmed drugih knjig odpasti. Katera? Ponujajo in porajajo se vedno nove, aktualne potrebe, ki jih

Družba ne sme prezreti. Že sedaj daje za 20 Din izmed vseh drugih podobnih založništva največ pol in bi jih še 10 nikakor ne mogla navreči. Zato smo se pogovarjali in takole sodili: Mohorjeva naj nikar več ne izdaja »Svetnikov« v teh drobnih snopiščih kot redno izdanje. Med redno izdanje naj rajši od časa do časa vrstimo monografije onih svetnikov, ki so za sedanjost dobo posebno važni. (Tako je prinesla Frančiška in Barago in za leto 1934 se nam obeta Sloimek od dr. Fr. Kovačiča). — »Življenje svetnikov« pa naj izdaja dalje v debelejših snopiščih (morda od 15 do 20 pol) kot doplačilna knjiga. Potrebna nam je taka knjiga in kdor jo želi, si jo bo rad naročil in prav kmalu imel celotno delo v rokah. Ta misel se je zdela primerna in le prosimo, da bi še drugi povedali svoje mnenje ter ga sporočili naravnost Mohorjevi v Celje.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Četrtek, 17. novembra ob 15: CELJSKI GROFJE
Dijaška predstava po globoko znanih cenah
Izven.

Petek, 18. novembra: Zaprtlo.

OPERA

Začetek ob 20

Četrtek, 17. novembra: TURANDOT. Red D.
Petek, 18. novembra: Zaprtlo.
Sobota, 19. novembra: MANON. Premijera. Red A

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 17. novembra ob 20: »Gospa ministrovka«. Prvič. Red B.

Petek, 18. novembra: Zaprtlo.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 20. novembra ob 16: CELJSKI GROFJE
Zmerno povišane cene. — Ob pol 21: FRIDE-RIKA.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

»Ni nesreče brez sreče« — mi je zadnjič rekel mož, ki hodi marelje popravljati po hišah, ko je bral, kako homotije imajo sedaj v blaženici Seici, kjer so oni dan pokale puške in je tekla kri. Praval sem moža, kako sreča bi ulegla biti v tej nesreči. »Za Seicarije,« je odvrnil mož, »kajpada ta nesreča ostane nesreča; ampak nesreča dežele zlate volute bi ulegla bila sreča za druge dežele.« Rozložil mi je stvar tokole: »Vidite, Stiskoci vseh dežel in narodov so v bratskem mednarodnem sporazumu in miru odnesli svoj denar iz domačih krajev v zlato Svico. Saj menda niste letošnji zajec, prav tako me je vkrulil, da bi tega ne vedeli. O tem črkajo že vsi vseh strehah. Ta beg bogatštev z denarjem v tuje kraje je povzročil doma krizo. Zaradi te krize so danes milijoni ljudi ob delo in kruh. Saj ste menda brali, da bo pozimi samo v deželi Sloveniji 100.000 ljudi brez dela in jela. Ali sedaj razumete, zakaj se veselimo, če po zlati Seici pokajo strojnice?« — »Nak, tega ne razumem,« sem klaverno priznal. On pa me je podučil, le majhen smehljaj mu je šinil iz oči: »Bogataši vseh dežel in narodov so boječi ljudje. To je sploh najbolj klaverna in strahopetna človeška sorta. Bežali so z denarjem v Svico. Sedaj pa, ko tam poka, bodo morda pribežali zopet domov. Tako se morda tudi v Jugoslavijo vrnejo tisti milijončki, ki so dosedaj v Seici mrlici ležali. S tem bi bilo krize konec.«

Tako me je podučil mož. Jaz pa sem bil tega mnenja, da bi morali vse take prijeli, njihovo premoženje pa zaseči v korist brezposelnih — ne za podporo, ampak za delo. Tako sem povedal svoje mnenje mareljarju, ki pa se je zopet po svoje nasmešnil, pljunil in zini: »To pa je tako rekoč druga stvar.«

Meni se pa vendar le zdi, da ni drugacije. Kaj pravite vi?

—re—

Dva žalostna slučaja

Ptuj, 16. novembra.

Pri Sv. Barbari v Halozah so se v tork večer fantje začeli prepirati in kasneje tudi pretepati. Pri tej priliki je bil Ivan Sampolec hudo ranjen. Dobil je vbojilaj v trebuh in je naslednje jutro umrl. Ubili je bil doma iz Brezovec, občina Sv. Barbara. Ker je bil miren in pošten fant, je uboj povzročil med prebivalstvom veliko razburjenje. Sodna komisija je danes truplo obducirala. Orožništvo je ubijalca izsledilo in ga prijelo.

Enak slučaj se je zgodil v Belovsaku, občina Sv. Andraž v Halozah. Na cesti je bil napaden od dotedaj neznanih zlikovcev Ivan Zula, posestnikov sin iz Belovška. Dobil je s kolo po glavi. Udarci je bil tako močan, da je fantu počila lobanja. Nezvestnega so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Poškodba je smrtno nevarna. Zula se bori s smrtjo.

Oba slučaja sta ponovni dokaz, da bo treba nekaj ukreniti, da se to naraščanje zločinov, izvršenih pod vplivom alkohola, omeji. Samo strogo kaznovanje zločincev dosedaj ni rodilo zaželenega uspeha. Treba bo iti globlje in že mladini vcepiti odpor proti divjaštvu, da ne bo več videla v junakih noža svojega vzora. Sola in stari morajo tukaj zastaviti vse svoje sile, da se končno zbrise ta črni madež zločinov v ptujskem okraju.

Posledice martinovanja na Dolenjskem

Novo mesto, 15. novembra.

Letošnje Martinove nedelje nismo praznovali s tako veseljem občutkom kakor druga leta, dasi je vinska trta primerno dobro obrodila. Gospodarska kriza je zajela dolenjske vinogradnike. Dolenjski kmet čuti težo gospodarskih nadlog še bolj, kakor jo čutijo drugi, ker je Dolenjska navezana popolnoma samo na kmetijstvo. Martinova nedelja je dolenjskemu vinogradniku eden izmed največjih dogodkov v gospodarskem življenju. Zato ga praznuje tudi zelo slovesno s primerno dobrim prizgikom in zidanci in s krstom mošta. Na pijačo povabi prijatelje in znance. Iz zidance se razlega veselo petje. Nekateri pa praznujejo Martinovo nedeljo v gostilnah, kjer pa se bolj, kakor v domači zidanci, pokažejo alkoholni vplivi, ki pogostokrat rodo žalostne posledice preteptov in telesnih poškodb. Tudi letos zaznamujemo lahko nekaj takih dogodkov z martinovanja.

23letni A. S. iz Regerce vasi se je v noči na ponedeljek precej napil v gostilni v Gotni vasi. Ker ni hotel plačati litra vina, se je vnel med njim in gostilničarjem prepir. V tem prepiru je prišel S. v obraz puter, ki mu je prizadjal na nosu lahko poškodbo.

18letni B. A. iz Gor. Jesenic pri St. Rupertu je sedel na Martinovo nedeljo v družbi drugih tovarišev v gostilni v Gabrijelah. Naenkrat so se pojavili v gostilni fantje iz Govejega dola. Eden izmed njih se je zapodil v B. in ga sunil z nožem pod rebra in tudi obrazil po obrazu ter ga precej poškodoval.

Gunde Alojzij, posestnik iz Grobelj pri Sent Jerneju, se je spravil na Martinovo nedeljo spat. Naenkrat je pridrvel nanj nekdo z nekim predmetom in ga sunil pod rebra ter mu prizadjal lahko poškodbo.

Vsi se zdravijo v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

Koledar

Cetrtek, 17. novembra: Gregorij Čudodelnik, Akof; Saloma, devica; Viktorija, mučenica.

Novi grobovi

V Ljubljani je umrl g. Milan Detela, poštni uradnik v p. in zastopnik zavarovalnice Fenix. Pogreb bo v petek ob pol 3 popoldne. Blag mu spomin. Zalujočim naše sožalje.

Osebnosti

Novi lektor za francoščino na univerzi v Ljubljani g. Jean Lacroix je v sredo, 16. t. m. pričel predavati. Za snov svojih predavanj si je izbral literaturo 18. stoletja in sodobni francoski roman, iz gramatike pa uporabo francoskih časov.

Prenehanje je Zorko Kotnik, bivši šolski upravitelj v Rečici ob Savinji, ki je bil od 1. avgusta pridružen po službeni potrebi za učitelja na šolo Videm ob Savi. Gospod učitelj je odšel za šolskega upravitelja v Kotlje, okraj Prevalje.

Diplomske izpite na filozofski fakulteti v Ljubljani so naredili in fakultetno diplomijo prejeli v oktoberskem terminu 1932 tle kandidati: an kandidatinje: Arneje Vera (zoologija, botanika, fiziologija in geologija s paleontologijo); Benulič Rudolf (južnoslovanska književnost in arheološki jezik); Košar Josip (klasična

filologija in zgodovina starega veka s klasično arheologijo); Kunstelj Vincenc (pedagogika in filozofija); Penko Anton (zoologija, botanika, fiziologija in geologija s paleontologijo); Pernuš Ana (klasična filologija in zgodovina starega veka s klasično arheologijo); Pugalj Mirko (francoščina in primerjalna književnost); Radčič Svelozar (obča in narodna zgodovina); Tecilazič Vinko (francoščina in primerjalna romanska gramatika); Uršič Alojzij (južnoslovanska književnost in slovenski jezik).

Diplomiral je na ljubljanski univerzi za inženjerja gradbene stroke dne 14. t. m. gospod Milan Pajk iz Ljubljane. Gospodu Pajku, ki je v svojem letniku kot prvi absolvirati studije, iskreno čestitamo!

Iz vojaške službe. Imenovana sta za načelnika učiteljskega oddelka inženjerskega poveljstva inženjerski polkovnik Radovan Drenovec, in za vršila dolžnosti pomočnika poveljnika mostarskega vojnega okrožja pehotni podpolkovnik Karol Krumenaker. — Preveden je v zrakoplovno stroko pehotni podporočnik Rudolf Kobal.

Ostale vesti

Javno vprašanje gosp. konz. svetniku Janu Kalanu. V nedeljskem »Slovencu« zopet prvim svojim sodnikom proti alkoholizmu in za abstinenco očitate, da so pretiravali in zato tudi omahili, se trdega dela zbal in zgini s pozorišča, vsi do zadnjega. Ker ste ponovno, skoraj pri vsakem javnem nastopu očitali drugim, da so pretiravali, in tako pokretu nekako škodovali in ste vselej podčrtavali: »Jaz nisem nikdar pretiraval!« vprašam Vas javno (pa tudi vsakoga, ki o tem kaj ve): V čem se je pretiravalo? Kdo, kdaj, kje? S citati podkrepiti! Da vem jaz, ali če je še kateri sodnikov živ. odgovoriti! Da bodo vedeli mladi bojovníci zoper alkoholizem takega pregrešnega »pretiravanja« se varovati, mi stari pa, da prekličejo svoje zmote in pokoro storimo za svoje protialkoholne grehe. — Franc Avsec, bivši urednik bivše »Piščalke za abstinence, pvice in pijance«.

Prepovedan list. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo prodajati in razširjati septembarski in oktoberski zvezek t. j. št. 21 in 22 lista »Moderni hoteli«, ki se tiska v Zagrebu.

Dovoljen inozemski tisk. Ministrstvo za notranje posle je dovolilo, da se zopet uvaža in razširja v naši državi list »Temischwarer Zeitung«, ki izhaja v Temišvaru v Rumuniji.

V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 91 od 16. t. m. so objavljena »Pravila o opravljanju praktičnega učiteljskega izpita za učitelje gospodinjstvih sol in tečajev«, dalje »Izprememba pravilnika za uporabljanje zakona o zaščiti domače lesne industrije«, »Popravek v uredbi o izpremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet«, »Popravek k spisku luksuznih predmetov«, »Pravilnik za izvrševanje dimnikarskega obrata in »Maksimalni cenovnik za dimnikarska dela«.

Doraščajoča mladina naj zavziva zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki dosega vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sv. Anton na Rocnem pod Šmarne gore. Kapelica na Rocnem, kjer so oo. frančiškani ustanovili vzgojni zavod, je tako majhna, da komaj zadostuje za samostansko družino. Zato bližnje vasi žele, da se napravi večja kapelica in se morejo udeležiti božje službe ob nedeljah in praznikih. Dobro delo prav priporočamo v podporo vsem!

Oddaja kolodvorske restavracije. Ravnateljstvo drž. železnice v Ljubljani razpisuje pismeni natečaj za oddajo kolodvorske restavracije na postaji Novo mesto v triletni zakup. Licitacija se bo vršila 15. decembra ob 11 pri gornjem ravnateljstvu soba št. 591.

Nesreče na deželi. V Cerovci pri Litiji se je ponesrečil 27letni posestnikov sin Anton Pogajen. Pri delu mu je padel na levo roko hlood in mu jo zmečkal. — V Naklem je doma padla z lestve 54letna dninarjeva žena Marija Pohar. Dobil je resne notranje poškodbe. — Na vasi so napadli fantje 21letnega delavca Janeza Smolnikarja iz Buč v občini Šmarno pri Kamniku. Smolnikar je bil ranjen v desno roko.

Brezposelnost ga je gnala v smrt. Železniški obhodnik France Marolt je v tork zvečer obvestil orožnike v Vevčah, da leži ob desnem železniškem tiru proge od Zaloga proti Lazam v bližini Podgrada truplo neznanega moškega. Orožniška patrulja je odšla na lice mesta. Našla je sredi tira glavo, a ob strani truplo, ki je bilo povsem nepoškodovano. Očitno je bilo, da se je moral neznanec vreti pod večerni belgrajski vlak tako, da mu je šlo koleseje čez vrat. Patrulja je v neznanca spoznala brezposelnega tesarja Florjana Bratuna p. d. Završkovskega Florjana iz Gaberja. Zadnji čas je bil zelo otožen in je večkrat govoril, da si bo končal življenje. Florjan je bil drugače dober delavec, toda udan alkoholu. Na odredbo orožnikov so truplo prepeljali v mrtvašnico pokopališča pri farni cerkvi v D. M. v Polju.

V mlaki utonila. V Končevškem pri Čakovcu je šla posestnica Magda Dominič k mlaki po vodo. Ko je hotela s posodo zajeti vodo, je izgubila ravnotežje in padla v mlako. Pri tem je se z glavo udarila ob kol. Ker ni bilo v bližini nikogar, ki bi ji pomagal, je revica utonila, — Smrt v pesku. Te dni se je zgodila smrtna nesreča v vasi Križevcu, občina Vratušinec pri Čakovcu. 18letna mladenka Terezija Novak je šla iz vasi po pesek. Ko ga je kopala, se je vdrla velika plast peska, ki je nesrečno mladenko podsula. Z njo je bilo nekaj otrok njene tete, ki so ji hoteli pomagati. Ker pa je bila nevarnost, da tudi otroke poduje pesek, so odhiti domov po mater. Mati je odkopala pesek in našla Terezijo nezvestno. Vzdignila jo je in nesla proti domu. Med poljo pa je Terezija na njenih rokah izdihnila.

Prepovedano nočno delo v pekarnah. Banske uprava drinske banovine je na ozemlju drinske banovine prepovedala vsako nočno delo v pekarnah.

Obesil se je 44letni Zivan Sredojev, blagajnik Srbske banke v Veliki Kikindi. Bil je že 12 let v službi banke. Zivel je v urejenih razmerah in je bil znan kot vesten uradnik. Popoldne ob 3 je prišel v banko, kjer je našel samo slugo, katerega je poslal proč. Sredojev je šel nato v arhiv in se tam obesil. Tovariši, ki so medtem prišli, ga niso iskali, ker so mislili, da ima nekaj opraviti. Ko je pa sluga odprl vrata, je našel

Sredojeva obesenega. Pri njem so našli seznam njegovih dolgov v znesku 24.000 Din. Ti dolgovi so pa kriti z njegovo hišo in posestvom. Sodijo, da se je obesil, ker se je zadnji čas bal, da bo odpuščen.

Ukradeni biseri. Znanemu veleposestniku Ademagi Mešiču v Tenju v Bosni so izginili biseri v vrednosti 60.000 Din. Aretirali so neko ženo, ki so jo osumili, da je v zvezi s to tatvino, in pa nekoga trgovca z zlatino, o katerem sumijo da je zapleten v to zadevo.

Srečen slučaj. V vasi Apševcu, nedaleč od Osjeka, so imeli cerkveno žegnanje. Tja je prišel tudi mladenič Marko Plavšič, ki je bil že delj časa sprt s fantom Markom Vujčičem. Plavšič je bil zelo vesel in dobre volje ter je po ulicah prepeval s cigani. Prišel je tudi do hiše Marka Vujčiča. Vujčič je vzel puško in hotel ustreliti Plavšiča. K sreči se pa puška ni sprožila. Vujčič je bil te dni obsojen na dva meseca zapora.

Po neprevidnosti v smrt. V ponedeljek popoldne je hotel rudar Nikola Babič na železniški postaji v Koprivniških Bregih prenesti vrečo premoga čez železniško progo. Ker se ni oziral na tovrni vlak, ki je ta hip vozil skozi postajo, ga je butnila lokomotiva s tako silo na tla, da je obležal mrtel. Železniška komisija iz Koprivnice je ugotovila, da je nesrečo zakrivila Babičeva neprevidnost.

Prijeti napadalci na lovskega čuvaja. Iz Nove Gradiške poročajo: Nedavno so divji lovci nevarno ranili Josipa Leskovarja, logarja Narodne županijske industrije v Okučanih. Orožnikom se je posrečilo izslediti krivce, sedem po številu. Vse so zaprli. Poleg tega so orožniki v okolških vaseh zaplenili še devet neprijavljenih lovskih pušk.

Skrivnostna smrt mlade elegantne dame. Pri Bačkem Petrovem selu so pretekli ponedeljek popoldne našli truplo mlade elegantne dame. Ugo-

Čigav je oločič Trstenik

Ob 12letnici rapalske pogodbe

Na gornjem Jadranu, med Čresom in Rabom, leži prav mičen otok, primeren za robinzonsko življenje. Imenuje se Trstenik. Med mornarji je znan zaradi svetilnika, ki je eden največjih v teh vodah in ga je zgradila še avstrijska pomorska uprava. Še bolj pa je otok znan po obilici rib, ki se nahajajo v neposredni bližini otoka. Mimo otoka gredo namreč izredno bogate »ribje ceste«.

Ta otok, na katerem žive le svetilničarji s svojimi družinami in nekaj stražnikov, je doživel ob prevratu in doživlja še danes neko čudovito, naravnost skrivnostno in nerazreljivo usodo. Otok smatra namreč italijanska država za svojega, naša država pa ravnotako za svojega. Je pa sedaj pod italijansko oblastjo.

Po določilih rapalske pogodbe spada otok Trstenik v sestav kraljevine Jugoslavije. Člen 5. pogodbe se namreč glasi: Istotako se priznava za sestavni del kraljevine Italije otoka Cres in Lošinj, kakor tudi manjši otoki in grebeni, ki so v dotičnih sodnih okrajih, potem manjši otoki in grebeni,

Celje

Nov list v Celju? Zadnje tedne smo že večkrat čuli, da nameravajo nekateri krogji v Celju osnovati nov list »Celjska pošta«, ki naj bi zastopal izrazito gospodarsko smer, se bavil s socialnimi razmerami, sicer bi se pa ne zanimal izrecno za drobno dnevno politiko. Izhajal bi baje dvakrat na teden. Dognali smo, da gre za resen pokret, ustanoviti dobro informacijsko glasilo za mesto in sosednje okraje. Iz Maribora smo pred dnevi čitali o stlikih namerah tamkajšnjih gospodarskih krogov.

Celjsko pevsko društvo in Celjsko godbeno društvo priredita 1. decembra velik vokalno-instrumentalni koncert. Program obsega Griegovo »Poklonitveno koralec«, L. stavke h-mol simfonije od Schuberta ter veliko Sattnerjevo kantato »Soča za soli, zbor in orkester«.

Pomožna akcija za brezposelne in siromašne sloje za Celjo in okolico je začela tudi že praktično delovati. Razdeljene so bile že prve podpore. Pomožna akcija se je postavila na stališče, da se bodo delile podpore kolikor mogoče le v blagu. Odbor bi rad nakazal potrebnim družinam in posameznikom čim izdatnejše podpore, če bi bilo med gotovimi krogji, ki bi lahko darovali v večji meri, malo več smisla za to za današnji dan malo več razumevanja. Pohvalno moramo omeniti, da so se pozvume akcijskega odbora odzvali nekateri popolnoma zadovoljivo, veliko je pa še takih, ki nikakor nečjejo čutiti v sebi dolžnosti, da bi pomagali, čeprav bi to lahko storili. V kratkem se bo razdeljevalo med prosilce tudi oblačila in obutev, kar je bilo nabrane ga o priliki nabiralnega dne.

Z nožem ga je zabodel. 29 letnega zdjarja iz Medloga Maki Ivana je v nedeljo, dne 13. t. m. nekdo zabodel z nožem v levo lice. Nastopilo je zastrupljenje krvi in so maristi Maki prepeljati v tukajšnjo javno bolnišnico, kjer se sedaj zdravi.

Umrl je v tukajšnji javni bolnišnici 8letni sin posestnice Franc Brezlan z Lindeka pri Frankolovem.

Izgubljen. V nedeljo, dne 13. t. m. je bil od 9 do 10 popoldne na poti od pošte na Glavne trga izgubljen 100 dinarski bankovec. V ponedeljek, dne 14. t. m. je bila v večernih urah izgubljena v Aleksandrovi ulici zelena usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja.

Kamnik

Francoski krožek v Kamniku? Francoski institut v Ljubljani je izrazil željo, da bi se tudi v Kamniku organiziral francoski krožek, saj je v našem mestu mnogo izobražencev, ki jim francoščina ni tuj jezik, še večje pa je menda število onih, ki bi bili voljni učiti se tega jezika. Novi lektor na ljubljanski univerzi ima v letošnjem letu na programu celo vrsto zanimivih filmskih in skioptičnih predavanj in bi prav rad prišel tudi v Kamnik, ako bi predavanja privabila zadostno število poslušalcev. Da se ugotovi vsaj približno število, naj oni, ki bi posekali francoska predavanja g. lektorja, to sporočijo pisarni odgovetnika dr. Zvoljka.

Cestni trotoarji na Grabnu. Pri nedavnem komisijemskem ogledu v zadevi zgradbe enotnih občestnih hodnikov na Grabnu, je prišlo med hišnimi posestniki in cestnim odborom oziroma mestno občino do sporazuma, da se bodo najprej napravili betonski robniki, hodniki pa iz drobnega peska. Na asfaltno trotoarje bomo mogli misliti šele ob nastopu boljše gospodarske konjunkturo. Stroški za robnike in napravo hodnikov bodo znašali 30 Din za en meter dolžine. Polovico stroškov so prevzeli nase hišni posestniki, drugo polovico pa nosi cestni odbor.

Poizvedovanja

Če kdo najde »Mlekarsko izkaznico«, glasečo se na ime Snaj Jozef, Ježa 3, naj jo odda na Dohodarskem uradu, Dunajska cesta.

ZOBOL

odstrani takoj ALGA

Steklenica Din 14[—]. Oglas reg. pod S. Br. 25.852 1/32.

lovili so, da je bila v vodi en dan. Ker pri njej niso našli nobenega denarja niti nakita, sumijo, da je bil izvršen zločin. Sedaj preiskujejo, kdo je ta dama, nato pa bodo skušali ugotoviti vzrok smrti.

Teoretično praktična tamburaška šola, spisal prof. Marko Bajuk, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izvodu Din 40. Na mnogobrojne želje naših tamburaških zborov je Jugoslovanska knjigarna izdala priučenjo tamburaško šolo, ki je prva v slovenskem jeziku. Spisal jo je strokovnjak, ki pozna in spada med prve poznava-tele tega glasbila. Šola nudi prav vse, kar mora znati in vedeti igralec, ki hoče postati dober tamburaš. Obsega veliko glasbene teorije, popis vseh tamburaških glasbil, tudi veliko zgledov in praktičnih navstetov glede sestav tamburaških zborov itd. Zalibog so pri nas ravno vsled pomanjkanja dobre tamburaške šole tamburaški zbori skoro utihnili. Saj smo imeli bore malo tamburaških šol in še to so bile zelo pomanjkljive in v tujem jeziku. Prepričani smo, da se bodo ravno na podlagi te izvrstne šole naši tamburaški zbori zopet oglašili, iznova prišli temeljito gojiti tamburanje v prosveto naroda.

DR. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR IN ADRESAR ZA 1933 (Dvorní trg 1-1, Ljublj. 30 Din).

Ljutomerska vina, kvalitetna, sortirana, kupite najugodnejše pri Centralni vinarni.

ki so v administrativnih mejah pokrajine Istre, v kolikor je ta po členu 1. dodeljena Italiji.

Trstenik spada v rabski sodni okraj, na Rabu se nahajajo tudi katastrske mape Trstenika. Administrativno ni spadal Trstenik pod kako istrsko občino, ampak pod Rab. Ko so se po razglasitvi rapalske pogodbe umaknili Italijani z gornjega Jadrana, so zapustili tudi Trstenik. Istočasno so prevzele na teh krajih naše oblasti v roke vso upravo. Na otok Trstenik je bil poslan svetilničar, ki naj bi prevzel otok in svetilnik. Na otoku pa ga je čakalo nemalo presenečenje. Italijanska straža mu je zapovedala, naj otok čimprej zapusti. Svetilničar se je moral ukloniti sili in zapustiti otok. Takoj po njegovem odhodu se je približala otoku italijanska torpedovka z namenom, da brani italijansko last in posest.

In tako je otok postal in ostal italijanski, čeprav je po določilih rapalske pogodbe naš.

Sm. R.

Novo mesto

Razglednice s sliko priljubljenega pok. p. Alfonza Furlana je založil tuk. frančiškanski samostan. Dohodek od izkupieka je namenjen za popravilo orgelj v frančiškanski cerkvi. Željo, da se orglje popravijo, je gojil blagi pokojnik dolgo časa. Zato smo prepričani, da bodo meščani, ki so ga ljubili, posegli po teh razglednicah. Naj jim služijo v blag spomin.

Prosvetno društvo v Novem mestu pripravlja Nušičevo tridejansko komedijo »Narodni poslanec«.

Ježica

Občinski proračun. Zvedeli smo, da finančni odsek sestavlja občinski proračun za leto 1933, ki bo v kratkem javnosti na vpogled. Do vpogleda ima vsak občan od dneva razglasitve skozi 15 dni pravico, ter lahko v tem roku stavi vsak občan oziroma davkoplačevalec svoje pripombe proti sestavi proračuna. Pripombe se dajo lahko pisмено ali ustmeno na zapisnik, ne da bi se zato mogla zahtevati kakšna kolkovina. Opozarjamo vse občane, da se te prilike poslužijo in da se prepričajo vsi davkoplačevalci o občinskem gospodarstvu. Proračun bo nato predložen občinskemu odboru v pretres in potrditev. V svrhu kritja stroškov oziroma primanj-ljaja bo občinski odbor sklenil nove davščine za to leto. Zoper nove davščine se zopet lahko vsak občan pritoži na bansko upravo v roku 15 dni od dneva razglasitve. Kakor se čuje, bo občinski odbor znatno znižal davščine na direktne davke. Kadar bo seja, v kateri se bo obravnaval obč. proračun, se je lahko vsak občan udeležil.

Mohorjeve knjige so došle in se dobijo v žup-nišču. Obenem lahko vsak plača naročnino za prihodnje leto v znesku 20 Din. Za tak mal znesek se vsakomur dobro izplača, da se na Mohorjeve knjige naroči, ki so jako zanimive posebno za današnje čase.

Naši pevci. »Zbor prosvetnega društva«, bodo priredili v nedeljo 11. decembra ob 15 popoldne v Društvenem domu pevski koncert, na katerem bodo prednašali venček narodnih pesmi. Vse prijatelje vabimo, da se naših prirediteljev čim obilnejše udele-žujejo.

Naznanila

Pevec »Ljubljane«. Drevi ne bo pevske vaje. — Pečovodja.

Redni mesečni sestanek Zveze akademsko izobraženih žen se vrši v četrtek ob 20 v posebni sobi gostilne Cinkole. Dnevni red: pogovor o delovni ženi današnje dobe in njeni zaščiti.

Organizacija absolventov gradbeno rokodelske šole v Ljubljani ima svoj izredni občni zbor v nedeljo, dne 20. novembra ob 9 popoldne v vestibulu velike dvorane Delavske zbornice. Organizacija pozivlja vse članstvo, kakor tudi vse starejše polirje, da se zborovanja sigurno udeležijo. — Odbor.

Cevljarska zadruga v Ljubljani naznanja, da se vrši v sredo, dne 16. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Trgovskega doma v Gregorjevi ulici predavanje o davkih in vabi članstvo k obilni udeležbi. Predaval bo g. dr. Likar, sodnik upr. sodišča v Celju, Načelnik.

Črna pri Prevaljah. Tukajšnji šahovski klub priredi v nedeljo, dne 20. t. m. ob 1 popoldne v dvorani gostilne »Knez« šahovsko simltanko, katero odigra priznani mladi šahist gosp. Bogdan Pušenjak iz Maribora proti 25 izbranim šahistom domačega kluba.

Naše dijaštvo

JKAD »Danica« ima drevi ob 8 svoj redni občni zbor v društvenem lokalu, Miklošičeva c. 5. Akademski Marijina kongregacija pri oo. jezuitih ima redni sestanek nočoj ob 7.45 v Domu duhovnih vaj (Zrinjskega 9). — Voditelj.

STROJNA SMRT

Newyorški listi so kot prvi svoječasno poročali o pravičnem izumu Američana inženirja Barlowa. Zgradil je baže strojno smrt, katere utegne v teku nekaj minut iz daljave 2000 km vpepeliti poljubno milijonsko velemesto. Kot prepričan pacifisti ni maral Barlow prodati izuma vojnemu ministristvu Združenih držav, dasi je prejel visoke ponudbe. Odgovoril je samo: »Moj izum bo zatiral in preprečeval vojne, a nikoli jim ne bo služil.« Barlow se je zdaj povrnil iz sovjetske Rusije, kamor je peljal svoje risbe in načrte. Pripravljen je z njimi seznaniti tudi Zvezo narodov ali posamezne države, če se bodo zanimale za razorožitev in stalni svetovni mir. Newyorški poročevalec lista »Berliner Zeitung am Mittag« je obiskal izumitelja takoj po njegovem povratku iz Moskve in imel z njim daljši razgovor.

Samo dve milijardi dolarjev

»Dajte mi samo dve milijardi dolarjev,« je zaklical Barlow, »in dva dneva časa. Če želite, vam bom uničil dvakrat več ljudi, kakor jih je zahtevala vsa svetovna vojna. Priznati morate, da bo to umno in poceni gospodarstvo. Saj je stala vojna desetkrat več in trajala več let.«

»Torej vaš stroj še ni zgrajen?« je vprašal dopisnik.

»Seveda ne. Saj vam pravim, da bo stal dve milijardi dolarjev. Zdaj sem se povrnil iz sovjetske Rusije, kjer sem prepustil vse svoje risbe rdeči vojski. Prepričan sem namreč, da samo sovjetska Rusija iskreno hrepeni po stalnem miru in razorožitvi. Seveda mi zdaj prinaša sleherni dan pošta ogorčena pisma ameriških rojakov, ki me karajo za to »prismojenost.«

Barlow v sovjetski Rusiji

»Ali so Sovjeti že zgradili vaš stroj?«
»O, ne! A sovjetski inženirji in vojni strokovnjaki so pazno pregledali moje enačbe in načrte. Od kraja so bili nejeverni, a potem so se prepričali, da sem popolnoma resen mož. Moj stroj je namreč jako enostaven in zama boste pričakovali čudežev. Izbral sem le dobro poznane in po-

novno preizkušene zločke. Graditelji in računarji ne bodo imeli nobenih težkoč, pa naj moj stroj postavi kjerkoli hočejo. Potrebujem samo dosti denarja in ničesar drugega.«

Kaj pa Hoover

»Kaj pa je rekel prezident o vašem izumu?«
»Hotel je, da bi ga odstopil vojnemu ministristvu. A jaz ne maram služiti vojni, temveč jo hočem preprečiti. Moj stroj bo res prestrašil ves človeški rod. Vsi dosedanjí plini, tanki, žarometi, oklopnice in silne igrače so brezpredmetne in nedolžne pred »strojno smrtjo«. Če hočete, vam uničim ves Pariz iz daljave 2000 km in to v teku pičlih dveh ur. Moj stroj učinkuje kakor najhujši potres. To je vse, kar vam smem izdati. A potrebujem 18 mesecev časa, da bi zgradil in zadovoljivo preizkusil stroj.«

»Čemu mi bo denar?«

»A sodobna tehnika je redno alejkoprej izumila obrambo zoper vsako novo napadalno sredstvo. Ali ne mislite, gospod inženir, da bo slična usoda doletela tudi vaš izum?«

»Nikjer na svetu ni nobenega sredstva zoper moj stroj. Zdaj sem 46 let star. Delal sem na izumu 17 dolgih let, dokler nisem dosegel popolno, brezhibno delovanje. Nikomur ne bom prodajal svojih načrtov. Čemu bi mi bil denar? Prisluzil sem že zadosti, da bi živel skromno, a neodvisno na svojem malem posestvu. A ponavljam, da bom prav rad stavil svoje načrte na razpolago vsem iskrenim pristašem svetovnega mira. V najbližji bodočnosti se bom peljal še v Berlin, da bom predvajal svoj izum v zmanjšani obliki nemškimi strokovnjakom. Naj se prepriča tudi Nemčija, da se bo morala razvijati zgodovina brez vojn.«

Poročevalec »Berliner Zeitung am Mittag«, ki prinaša ta razgovor, sklepa:

»Poslušal sem inženirja Barlowa z deljenimi občutki in samo ponavljam njegove besede. Morebiti bodo učinkovali njegovi načrti na razorožitevno posvetovanje kakor prava bomba. Morebiti pa o njih nikoli več ne bomo slišali.«

Manija uničevanja blaga.

Radi prevelikega obilja hijacintinih pridelkov na Nizozemskem je precej padla cena tem produktom in gospodarstveniki se hočejo rešiti iz te »krize« na ta način, da bodo uničili nad 20 milijonov hijacintinih čebul. S tem se bo cena hijacint »popravila«, svet pa bo za eno nemoralno početje bogatejši.

Sto oseb se zastrupilo

V Perugi so se zbrali nekdanji vojni tovariši Malijanske fronte k skupni mizi, kjer so obujali spomine. Po obedu pa so vsi začutili silne bolečine v želodcu. Ko jih je bližnji zdravnik preiskal, je dognal, da so jedli pokvarjeno meso. Kajpada bo krmar prejel zaslužen kazen.

Lojalni raziskovalci noručenjavila,

katerega 100 letnika rojstva bo 18. novembra, je bil eden največjih mož te vrste. Že zgodaj se je pridružil ekspedicijam, ki so se obračale proti Spitzbergom; leta 1879 pa je šel vzdolž sibirskih obale; ob tej priliki je odkril Beringovo cesto. Njegove ekspedicije nam nudijo ogromno materijala za spoznavanje polarnih krajev in ljudi.

Iz politike v - samostan

V švicarskih političnih krogih je vzbudil mnogo prahu predsednik kantona Freiburg, državni svetnik Perrier, podpredsednik narodnega sveta in voditelj katoliške konservativne stranke, ki je odložil vse svoje časti in službe, pa vstopil v neki francoski benediktinski samostan. Perrier je bil član švicarske delegacije za razorožitev in predsednik odbora za moralno razorožitev. Po velikem delu si je šel iskat miru in tišine med samostanske zidove.

Gospa Mollison štarla

Znana letalka Mollison, rojena Johnson, je pred dvema dnevi odletela z letališča Lympue in se obrnila proti Kapstatu v Južni Afriki. Hoče namreč potolči svojega moža, ki je preletel po Angliji—Južna Afrika v štirih dneh, 17 urah, 22 minutah. Gospa Mollison je morala za to svojo pot dobiti posebno dovoljenje od francoskih oblasti, ker bo namreč letela čez nekatera francoska saharška področja, katere smatrajo francoske vojne oblasti za posebno važna. V ta namen je morala letalka položiti 100.000 frankov kavičje, da se bo strogo držala danih predpisov.

Kmet - častni doktor

Čast doktorja je podelila univerza v Upsali 79letnemu kmetu Patriku Petersonu, ki je prejel med oranjem njiv pisateljsko navdihnjenje, pa je napisal znanstveno delo velike vrednosti. Odkril je zaklad narodnega bogastva: po dolgem delu je ustvaril besednjak, ki obsega 36.000 besed in slovnico svojega narečja. Zbral je zgodbe, pravljice, pesmi, reke in narodne običaje svoje ožje domovine pa vse to poslal univerzi v Upsali, ki mu je seveda potem podelila zaslužen priznanje v imenovanju častnega doktorja.

Zeneva zastražena.

Zadnji krvavi nemiri v Zenevi, ki so odjeknili po vsem svetu, so prisilili oblasti, da so poskrbele za varnost. Vse važnejše predele mesta, predvsem pa palačo Zveze narodov, je zastražilo do zob oboroženo vojaštvo, ki je zgradbo kar obkrožilo.

Eksplozija v rudokopu.

V rudokopu angleške grofije Lancashire se je zgodila velika eksplozija, kakor je »Slovenec« že poročal. Med 106 rudarji, ki so bili med katastrofo v jami, jih je bilo 24 takoj mrtvih. — Slika: Delavci pred rudniško jamo.

Nemci za pisatelje

Kakor povsod, čitajo tudi na Nemškem bogataši najmanj. To je ugotovil državni popisovalni urad. Pretežno večino čitateljev tvorijo skromni sloji, predvsem učiteljstvo, potem zdravniki, odvetniki, trgovski uslužbenci itd. A ti navadni zemljanj ne morejo biti mecen. Zato je storila država vse, kar je mogla za pobijanje velike revščine med nemškimi pisatelji. Poleg države skrbijo za revne sobrate tudi zadržne ustanove. Zakon o brezposelnih določa, da ima vsak pisatelj pravico do podpore v znesku 72 mark pri najbližji podporni blagajni. Predložiti mora samo potrdilo o revščini in dokazati, da ni prejel tega zneska prej kakor pred tremi meseci. Blagajna izplača denar takoj. Ne zahteva nobenih odgovorov na vprašalni poli, časa za poizvedbo itd. Tudi generalni tajnik Schillerjeve družbe v Jeni brzojavno nakaže resničnemu revežu izmed pisateljev 200 do 500 mark podpore. Berlinski župan ima posebno blagajno, ki v sili izplača 200 do 1000 mark potrebnim pisateljem, če stanujejo v Berlinu. Tudi Hindenburgov osebni proračun beleži postavko višini 24.000 mark, ki se letno izplačajo 240 potrebnim pisateljem. Razen tega ima v ta namen posebno glavnicco Zveza nemških dramaturgov. Revni pisatelji se tudi radi oglašajo pri podporni blagajni znane berlinske založbe Rudolph Mosse na Jeruzalemski cesti. Ta ustanova ima jako preprosta pravila. Vsak pisatelj, ki se obrne na blagajno, dobiva takoj 30 mark. Ta znesek je enak za vse. Vodstvo blagajne ne vprašuje po osebnih zaslugah in gnotnem stanju. Denar se izplača nemudoma brez vsakega predhodnega poizvedovanja. A pisatelj dobi podobne podpore kvečjemu trikrat na leto.

Novi raketni start.

Na letališču Tempelhof je inženir Tilling znova poskušal z raketnimi streli. Na sliki se vidi, kako baš uravnjavajo ruketo za izstrel. Kakor pa vemo iz poročil, Tilling ni dosegel nič več uspehov kakor zadnjič, ko je raketa dosegla višino 800 metrov.

Gerhart Hauptmann odlikovan

Avstrijski zvezni predsednik Miklas je podelil Gerhartu Hauptmannu ob njegovi 70 letnici odlikovanje zvezde. S podobno stopnjo avstrijskega odlikovanja je bil svoječasno počaščen Rihard Strauss. Odlikovanje je izročil Hauptmannu zvezni kancler Dollfus.

Dan premirja.

Pred spomenikom neznane vojaka imajo Londončani sleherno leto slavlje premirja. K slavlju pride tudi kralj in njegova družina. Toda ta mir traja le en dan, nakar se znova nadaljuje oboroževalne akcije.

Latinica na Japonskem

Japonsko ministrstvo prosvete je izdalo odlok, da je po vseh japonskih šolah latinica obligaten predmet. Tako misli Japonska polagoma uvesti latinico kot službeno pisavo svoje države. Razumljivo je, da se protivijo tej »novotariji« vsi konservativni krogi japonske inteligence, ki pravijo, da je stara japonska pisava narodni simbol njihove domovine; zatoorej morajo zadržati staro pisavo kljub sprejetju vseh evropskih kulturnih dobrin, zakaj le s pisavo se dokumentira japonska narodna individualnost. — Na to odgovarja vlada, da je Japonska postala velesila in s tem stopila v družbo svetovnih velesil, katere pišejo latinico... Nato so ekstremni japonski nacionalci utihnil.

Škof 25 let

Ob koncu tega meseca bo praznoval avstrijski kardinal Andrej Fröhwrth 25 letnico škofovanja. S 87 leti je najstarejši kardinal. Pripada dominikanskemu redu in je bil baš general reda, ko ga je poslal papež Pij X. za nuncija v Monakovo. Od tu ga je poklical Benedikt XV. v kardinalski kolegij. Posebno je znan kot poznavalec sholastične filozofije.

»Kje je moj kavčukast ovratnik?«
»Pravkar sem ti ga oprala, sinek!«
»Kaj si vendar naredila! Vse šolske naloge sem imel gor izračunane!«

»Ne smemo biti taki črnogledi, Pavle. Pred trinajstimi leti nisem imel še niti vinarja, danes pa imam vendar že 18 mark v žepu...«

Svetovna gospodarska konferenca

Finančna komisija Društva narodov je predložila pripravljeno odobro svetovne gospodarske konference v Londonu predloge za dnevni red konference, ki naj bi obravnaval predvsem naslednja vprašanja: vrnitev k zlatemu standardu, nivo cen, ovire mednarodnega trgovinskega prometa in finančno-gospodarski položaj srednje- in vzhodno-evropskih držav.

Glede vprašanja kartelov, odnosno vpliva države na njih organizacijo sta bili zastopani dve stališči. Prvo zastopa mnenje, da je potreben direktni vpliv države, drugo pa zastopa mnenje, da je popolnoma neomejena zasebna iniciativa najboljša.

Glede vrnitve k zlatemu standardu je komisija mnenja, da je odvisna od mnogih vplivov, ki so v glavnem naslednji: vrnitev zaupanja v likvidacijo še nerešenih političnih vprašanj, izboljšanje v funk-

cioniranju plačilne bilance, ureditev mednarodnih dolgov, večje prostosti v menjavi dobrin in gibanju kapitala (kar zopet predpostavlja pozitivno rešitev vprašanja zamrzlih kreditov in prekomernih kratkoročnih in dolgoročnih zadolžitvev), zmanjšanje rizika pri odpovedi kreditov in končno mednarodni sporazum glede funkcioniranja zlatega standarda.

Brez ozira na to mora pa vsaka država zase urediti vprašanje svojih financ.

Obravnavano je bilo tudi vprašanje neodvisnosti emisijskih bank od raznih političnih vplivov, vprašanje sodelovanja z banko za mednarodne obračune ter sodelovanje banke s finančno organizacijo Zveze narodov. Predlagano je, da se odstotek kritja zniža, kar bi omogočilo posameznim državam vrnitev k zlatemu standardu. Zahteva se ukinjenje deviznih kontrol.

Začasni trg. sporazum z Grčijo

»Službene Novine« prinašajo začasni trgovinski sporazum med našo državo in Grčijo. Od 24. sept. 1932 do 15. maja 1933 se bo trgovski promet vršil na podlagi sistema, ki dopušča delno kompenzacijo blaga, ki se uvaža iz Jugoslavije v Grčijo, z grškimi proizvodi, ki se izvažajo v Jugoslavijo. Grška banka bo za blago, uvoženo v Grčijo, izdala blagajniške bone, ki se bodo porabile izključno za izplačilo vrednosti grških proizvodov, ki se bodo uvozili v Jugoslavijo.

Jugoslovanska vlada je dovolila za dobo trajanja sporazuma carinske kontingente za suho grozdje, suhe smokve in olive. Kontingenti znašajo: carin. post. 22-2 b: suho grozdje, drugače zavito, Sultanina 10.000 meterskih stotov po 10 zlatih Din (doslej 15 zlatih Din), korintsko grozdje 10.000 meterskih stotov po 5 zlatih Din (doslej 10 zlatih Din); car. post. 21-2: suhe smokve: a) v zavojih, katerih teža ne prekaša 10 kg 200 meterskih stotov po 12 zlatih Din (doslej 20 zlatih Din), b) drugače zavite 8000 meterskih stotov po 6 zlatih Din (doslej 12 zlatih Din); car. post. 22: olive, sveže ali suhe 4000 meterskih stotov po 7 zlatih Din (doslej 10 zlatih Din).

Zaostali trgovski dolgovi grških dolžnikov jugoslovanskim izvoznikom se bodo amortizirali odstopno z izdajanjem ugotovljenega odstotka 10% v devizah na zahtevo grških dolžnikov na koncu vsake dobe štirih mesecev od začetka veljave tega sporazuma. Transfer teh deviz se bo odobral konec omenjenih dob brez omejitev po grškem moratoriju.

V Atenah in Beogradu naj bi se ustanovili mešani grško-jugoslovanski trgovinski zbori.

*

Caldaris, vladni predsednik, je izjavil v zbornici, da je nemogoče še naprej plačevati 30% za kupone, kakor se je bila prejšnja grška vlada obvezala, in da je državni moratorij popoln.

Včeraj so bili zabeleženi prvi tečaji za grške bone na zagrebški borzi. Tečaj je bil 41 denar brez blaga.

VECESTRANSKI KLIRING

Londona trgovska zbornica je te dni objavila zanimiv predlog za oživiljenje mednarodnega trgovinskega prometa. Upoštevati je treba, da obstojajo v 35 državah devizne omejitve, zaradi katerih trpi svetovna trgovina. Predlog se v glavnem zavezuje na uvedbo klirunga med državami, v katerih obstoje devizne omejitve, in Anglijo. Iz vsakokratnega razmerja med angleškimi terjatvami in dolgovi se naj bi dobila vrednost funta. Bank of England bi na podlagi tega razmerja določila pariteto plačilne enote v notranjosti k vmesni plačilni enoti v prometu z vsako posamezno državo. Ta enota bi se imenovala Bortex (Barter Exchange). Pri izenačenju trgovinski bilanci z Argentino n. pr. bi znašala vrednost Bortexa 4 šilinge, odnosno 1 pezo. Projekt je absurd, ker pomeni v prometu z nekaterimi državami lahko popolno razvrednotenje angleškega funta, na drugi strani pa bi se morala v primeru s funtom razvrednotiti druge države, s katerimi ima Anglija aktivno trgovinsko bilanco.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Stanič Marije in Alojzija, mesarije na Bledu (prijava do 17. decembra, narok 23. decembra ob 10). Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini tvrdke Dolček in Marini, trgovine z manufakturnim blagom v Mariboru (narok za sklepanje poravnave 22. dec., oglasiti se je do 16. dec., nudi 60%). Nadalje o imovini Sieherl Engelberta, trgovca z mešanim blagom v Spodnji Polskavi (narok za sklepanje poravnave 20. dec., oglasiti se je do 15. dec., nudi 40%).

Občni zbor tvrdke »Kovinar«, prve jugoslovanske metalurške industrije, d. d. v Mariboru, bo 15. decembra ob 16 (bilanca 1931, volitve uprave in nadzorstva).

Maksimalni cenovnik za dimnikarska dela je predpisal ban dravske banovine. Prinaša ga »Službeni list« z dne 16. novembra.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Zdajci se je pri naši hiši ostro zablistalo, narkar je zadonel silen pok in ozračje je napolnil gost rjav dim. Šest naših brambovcv je na Stickle-sovo povelje oddalo ogenj, ko so se Dooni približali, da bi ropali in morili. Dva razbojnika sta se zgrudila, ostali so se umaknili; ta obramba jim je bila nekaj novega. Zdaj se nisem mogel dlje premagovati: naglo sem odkorakal naposev čez dvorišče proti Karverju, ki sem ga v mesečnih prepoznan po njegovi velikosti, in sem ga pograbil za brado. »Če si možak, tedaj se postavi za boj,« sem mu zaklical.

Od začudenja ni mogel odgovoriti; še nikoli se mu ni nihče upal zoperstaviti. Bliskovito je segel po svoji pištoli, toda preprečil sem mu njegovo namero.

»Stoj, Karver Doone, pazi se,« sem zakričal. »bedak si, ker me kot nasprotnika zaničuješ. Nemara ti nisem kos po svoji moči, pač pa sem ti po močlosti, ti ničvredni lopov. Leži potemtakem v blatu, kakor ti pristoji.«

Pri tej priči sem ga položil na tla, kakor je bil dol in širok. To je bil učinek moje rokoborske pretnosti, ki se ji ne bi mogel nihče upreti, najs bi bil še tako močan. Ko so Dooni zagledali svojega glavarja na tleh, so se razbežali. Kdor ni utegnil odgnati svojega konja iz hleva, jo je kar peš ubral izpred naše hiše. Nekdo izmed njih je med begom pomeril vame in krogla mi je oprasnila čelo. Karver Doone se je preklinjaljo spravil na noge in se izgubil za ostalimi. Jaz sem bil za to, da bi sovražnike preganjali in polovili, toda

Stickles mi je to odsvetoval, češ da ne smemo pustiti žensk brez varstva doma. Sprevidel sem, da ima prav, pa smo se zadovoljili s priborjeno zmagajo. Eno je bilo zdaj vsekakor gotovo: odkar so rogovilihi Dooni po Exmooru, še niso zadeli na tako močan odpor in še niso pretrpeli tako občutnega poraza. Kako bo Karver škrlal z zobmi, pihal od jeze in preklinjal zaradi poraza, ki ga je moral pripisovati zgolj lastni neprevidnosti in prevzetnosti. Kaj takega se ni nikoli pripetilo, dokler je živel sir Ensor in poraza ni povzročilo nič drugega ko slabo vodstvo.

Pri tem ponesrečenem Doonskem napadu smo zarobili dva mlada ujetnika, fanta, ki sem ju bil podrl na tla pri kopicici detelje in šest izbornih konj. Dva padla Doona smo brez pogrebnih obredov pokopali na vaskem pokopališču.

Meni je smolniti obžgal kožo, zaradi česar je bila odrtna mnogo hušja, kakor bi bila sicer. Ne morem reči, katera od žensk je bolj tarnala zaradi moje neznatne rane, mati, Anka ali Lorna. Izpiranju, polaganju obližev, stokanju in tarnanju ni bilo konca in bilo me je pošteno sram pred Sticklesom, da sem se dal tako mehkužno milovati.

Stickles je poslal naša ujetnika naravnost v Taunton, ne da bi bil čakal sodnega ukaza. Z Anko pomočjo sem ju za silo obvezal in skrbel zanj, kolikor mi je bilo mogoče; rad bi ju bil izpuštil, če bi se pobiljšala, toda Stickles je trdil, da gre tu za občni blagor in mi ni tega dopustil. Meni se je to silno zamerilo, kajti Doona sta bila moja ujetnika, pa se mi je zdelo samo po sebi umerno, da smem po mili volji ravnati z njima. Stickles se je pa samo smejal sprito mojega nepoznanja zakonskih predpisov in je izročil ujetnika Doona rablju, ki ju je na prvi sodni dan obesil.

Že drugi dan smo dobili od morskega obrežja

Sodelovanje zdravnika v sportu

Eno leto dela na igrišču je zopet zaključeno. Klubi z urejenim moštvo in pravilnim delovanjem bodo prenehali s treningi na igriščih. Poiskali si bodo dvorane, oziroma telovadnice in v njih bodo pripravljali svoje atlete, oziroma igralce za prihodnjo sezono. Vrste članstva se bodo razredčile. Spomladi pa pride zopet nov dotok mladine. Sedaj se bodo pa sami izločili oni, ki so izgubili veselje do stvari in tisti, kateri niso dosegli v gotovi panogi sporta tistega uspeha, kakor so pričakovali. Opazili bomo zopet star pojav, da se vrste aktivnih sportnikov prav za prav ne množe v istem razmerju, kakor narašča popularnost sporta. Tisoči se zanimajo za sport, žive z njim, vendar gledajo one, ki so uspešni, z neko zavistjo. Spominjajo se, kako so tudi oni poizkušali, pa jim ni šlo. Razočarani so izstopili iz vrst aktivnih sportnikov precej prej, kot so želeli. Zakaj?

Začetne težave, ki so nastale pri organizaciji sporta so pri nas že minule. Ni še vse tako, kot bi moralo biti, ker pač ne vodijo vseh sportnih panog strokovnjaki, ki bi zasledovali samo koristi sporta. Dotok mladine v posamezne sportne panoge ni urejen. Mladina vidi igrati nogomet, dopade se ji ta igra in naenkrat je tukaj par desetih fantov, ki pristopijo h kakemu klubu. Vztrajajo mesec, dva in zopet grede; ne zmorejo naprovo, ker niso fizično sposobni za igranje nogometa. Niso sposobni za nogomet, lahko bi pa bili izvrstni lahkoatleti, plavalci, smučarji itd. Ljudje se dele v gotove tipe, ki imajo posebno svojstvo. V lahki atletiki bi imel pri teku na kratke proge atlet z dolgimi nogami večje uspehe kot majhen. Obratno bo pa manjši tip boljši za dolge proge. Isto je pri drugih sportih. Slučaj z boksaarji. Slaboten tip se posveti boksanju zato, da bi postal močnejši in sposoben si braniti se. Svoje mišice si okrepi, vendar se to na njem ne opaza. Postava ostane neizpremenjena.

Zato je pri vsakem tipu, ki se posveti sportu, važen njegov organizem. Od prsnega koša so odvisni uspehi. Pravilno oziroma točno povedano, od delovanja srca. Zato si mora vsakdo, ki se hoče posvetiti sportu zastaviti vprašanje ali sem

sposoben za sport?

Pri tem vprašanju ne sme odločevati mladenič sam. Pomagati mu mora zdravnik, ki bo ugotovil po njegovi telesni konstrukciji njegovo sposobnost. Zdravnik bo točno povedal, ali ima srce in pljuča sposobna za napore sportnih iger. Odločil bo ali za sport, telovadbo ali gimnastiko. Za eno od teh treh, drugače bistveno različnih telesnih vzgojnih vaj — čeprav deloma izpolnjujejo drugo — je sposoben vsak tip. Pri mladini, ki se posveti sportu se opaza zanimiv pojav. Pri nekaterem se pozna vpliv sporta v tem, da raste hitreje v višino, zopet pri drugem, da postaja bolj čokot. Vplivi sportnih panog so zelo različni. Strokovnjaki spozna na telesu mladeniča, da je plavalec, lahkoatlet, nogometaš. Pri lahki atletiki se razločujejo celo tekali od metalcev. Vsaka sportna panoga vpliva na posebne partije mišičevja. Zato je poleg gornjega vprašanja še bolj važno drugo in sicer za

katero sportno panogo

sem sposoben. Tudi to vprašanje reši pravilno samo zdravnik, kakor ugotovi, če si sposoben za sport, tako bo tudi mogel pravilno svetovati, ka-

je bil manjši kot včeraj in je znašal: vojna škoda 500 konj, 8% Blair 1000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 45—47, vojna škoda 196—200, 8% Bler. pos. 42—45, 7% Bler. pos. 40 do 42, Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 4100—4300, Priv. agr. banka 218 den., 7% inv. pos. 45,50 den., agrarji 24,25 den., vojna škoda 200—201 (198, 200), 11. 199—200, 12. 198—201 (195, 200), 6% begl. obv. 33 den., 8% Bler. pos. 42,50—43 (42,50), 7% Bler. pos. 40—42, 7% pos. DHB 41,75—45.

Beograd. Narod. banka 4150—4200 (4150). Priv. agr. banka 223—225 (222), 7% inv. pos. 45,50—48, agrarji 25—25,50 (25,50, 25), vojna škoda 202—203 (203, 196), 6% begl. obv. 34,25—34,75 (34,50, 33,75), 7% Bler. pos. 40 bl. (38), 7% pos. Drž. hip. banke 43,50 bl.

Dunaj. Don. sav. jadr. 62, Ruše 9,75, Mundus 59, Alpine 12,25, Trboveljska 18,60, Leykam 1,35.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. — Promet: 54 vagonov.

Budimpešta. Tendence: neodrejena. Promet: srednji. Pšenica: marec 12,81—12,93, zaklj. 12,81 do 12,82; maj 13,05—13,14, zaklj. 13,11—13,12. — Rž: marec 7,85—8, zaklj. 7,90—5,95. — Koruza: maj 8,15—8,18, zaklj. 8,17—8,18; julij 8,68—8,72, zaklj. 8,67—8,68.

Chicago. Pšenica: marec 50, maj 51,25, december 55. — Koruza: marec 31,625, maj 33,375, december 26,50. — Oves: marec 18,875, julij 19,25, december 16,75. — Rž: marec 33,75, december 29,75.

tero sportno panogo bo mladenič tudi uspešno gojil.

Kakor smo že povedali, začetne težave smo v našem sportu že prebrodili. Sedaj postaja važno tudi vprašanje pravilne in koristne vzgoje. Klubi, ki zbirajo mladino pod svoje okrilje, so zanj tudi odgovorni. Kaj pogosti so pojavi, da pride zdrav, krepak fant na igrišče, a ga mora zapustiti, ker mu sport škoduje. Sredstvo za okrepitev zdravja, mu škoduje! Nesmisel, toda bridko dejstvo! Mladenič ni gojil sporta, ki bi mu koristil. Igral je na primer nogomet, kar ni bilo za njega, nasprotno bi pa bil lahko prav izvrsten lahkoatlet, plavalec ali podobno. V dunajskem inštitutu »Herzstation« je docent dr. Deutsch ugotovil, da je delovanje pljuč in srca čisto drugo pri veslaču, kot pri kolesarju, lahkoatletu ali nogometašu.

Sedaj, predno odpadejo oni, ki se smatrajo nesposobne, morajo klubi preskrbeti za sodelovanje zdravnikov. Zdravniki naj preiščejo sposobnosti mladine in naj svetujejo. Popularen je nogomet, toda nič manj lepo ni gojiti lahko atletiko ali plavanje, težko atletiko itd. Popraviti je potreba, kar je bilo zamujenega. Cesar ne store zato v prvi vrsti poklicani forumi, naj popravijo vodstva klubov. Narod, ki bo imel koristi od zdrave mladine, jim bo za to hvaležen!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Cetrtek, 17. nov.: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče in borza, 17.30 Salonski kvintet, 18.30 Italijanska (dr. Leben), 19.00 Vrednoten in kupna moč denarja (prof. Pengov), 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Kuret), 19.55 Prenos iz Dunaja: Rosenkavalier (R. Strauss), 22.30 Čas, poročila in plošče.

Petek, 18. novembra: 11.15 Solška ura: Telovadba in sport (M. Dobovšek), 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 17.30 Salonski kvintet, 18.30 Zgodovinsko predavanje: Slovenski kmečki upori (dr. Karel Capuder), 19.00 Francoščina (prof. N. Kuret), 19.30 Gospodinjstva ura: O domačini (M. Kmetova), 20.00 Prenos iz Beograda, 21.10 Koncert »Grafike«, 22.10 Čas, poročila.

Drugi programi

Cetrtek, 17. novembra:

• Zagreb: 20.00 Prenos koncerta iz Ljubljane, 22.10 Plesna glasba. — Milano-Torino-Genova-Trst-Firenze: 20.20 Komedija: jazz. — Stuttgart: 20.30 Pesta ura, 22.00 Plošče. — Berlin: 20.30 Stuttgart, 22.00 Poročila, nato plesna glasba, 24.00 Odloški iz opere »Orožar«, — Beograd: 20.00 Prenos iz Ljubljane, 22.00 Poročila. — Rim: 20.15 Plošče. — 20.45 Mignon, opera. — Bernmünster: 19.15 Koncert komornega zbora in orkestra, 21.45 Zahvalni koncert. — Langenberg: 21.30 Igra, 22.05 Poročila, 22.25 Koncert. — Praga: 20.35 Trio, 21.00 Radio orkester. — Dunaj: 19.55 Rosenkavalier, komedija. — Budapest: 20.00 »Benečki večer«, 21.15 Beethovenov koncert, Igra operni orkester, 22.45 Jazz. — Varšava: 20.00 Lahka glasba, 21.30 La divina comedia, II. del, 23.00 Plesna glasba. — Pariz (Eifflov stolp): 19.30 Radio koncert. — Lahka glasba.

Petek, 18. novembra.

Zagreb: 22.10 Plošče, Milano-Torino-Genova-Trst-Firenze: 22.10 Simfonični koncert. — Leipzig: 19.30 Koncert, 21.10 Igra, 22.15 Poročila, nato koncert. — Stuttgart: 20.00 Mozart-Schubertov večer, 22.45 Berlin. — Berlin: 18.10 Literarna ura, 20.00 Operetna ura, 21.30 Veseliga, 22.00 Poročila, nato koncert. — Beograd: 21.10 Klavirski koncert, 21.40 Igra, 22.00 Poročila. — Rim: 20.30 Pester koncert (Milano). — Bernmünster: 21.10 »Zdravnik po sili«, opera, 21.40 Plesna glasba. — Langenberg: 21.30 Berlin, 22.05 Poročila, 22.20 Prenos iz kavarne. — Praga: 19.50 Vokalni koncert, 20.20 Igra »Honzar«, 22.20 Brno. — Dunaj: 20.00 Iz klasičnih operet, 21.00 Koncert, 22.15 Plesna glasba. — Budapest: 19.30 »Don Juan«, opera. — Čiganska glasba. — Varšava: 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije, 23.00 Plesna glasba. — Pariz (Eifflov stolp): 19.30 Simfonični koncert, 20.40 Večer mila dinske glasbe.

Videm ob Savi

Člani izobraževalnega društva se pridno pripravljajo za zimsko društveno delovanje. Koncem tega meseca bodo vprizorili svojo prvo igrjo. — Tudi šola namerava javno slovesno proslaviti 1. decembra.

Posledice Martinove nedelje. Tudi letos so po okolici pridno slavili Martinovo nedeljo. Da je bilo pijače dovolj, oziroma preveč, pričajo večji in manjši pretepi. Tako so se v vasi Stari grad spoprijeli možki in posledica je bila, da so dva odpeljali v bolnišnico. Eden je celo težko ranjen. Tudi na Sremiču so fantje nekemu Rajhenburžanu puščali kri. Prav lepa bodočnost se nam obeta!

Ta je bila natlačena do zadnjega kotička; od blizu in daleč so prihili prazni opravljeni vačani, kajti med povodnjo nismo imeli službe božje, a razen tega je kletavati John Fry vse naokoli raztrobil, da pride žlahtna gospodična Doone v našo cerkev. Lorni je zelo ugajala cerkev in solze so ji zalile oči, ko se je med službo božjo spomnila svoje tete Sabine in oddaljene kapelice, kamor je čisto hodila z njo, dokler ni tetka oslabela in obolela. Vsa cerkev je bilašala vanjo, toda Lorna se je kaj malo brigala za to in ko je zadonela petje po cerkvi, je celo spustila z obraza tenčico, s katero je bila sicer vedno zastra. Moja mati si je za to priliko nabavila po Rut Huckabackovi iz Dulvertona poseben nakit za na glavo, pokrivalo z velikim rdečim perjem, kakršnega v Exmooru dotlej še niso bili videli. Menila je, da jo bo vse občeudovalo. Ker pa ni bilo tako in se je, k or smo omenili, zanimanje ljudi obrnilo drugam, je prišla mati zelo slabe volje domov. Brez besede je pohlтела po stopnicah v zgornjico in vrgla svoj novi nakit v omara, ki jo je nato ježno glasno zaloputnila.

Lorna nas je prestrašeno pogledala — zavedala se je, da nekaj ni v redu. »Bog ve, kaj je materič,« je dejala Anka, »v cerkvi je bila vsa raztresena in se ni niti enkrat trkala na prsi. Toda le pomirite se, gospodična Lorna, kaj morete vi za to. Brčkone je John kaj zakrivil, kajti zaradi njega si dela mati neprestane skrb.«

»Ne govori, česar ne razumeš,« sem jo zavrnil. »danes se nedvomno motiš. Lorna, dušica, pridi k meni.«

»No, le pojdite k njemu, Lorna,« je dejala Lizka in povesila spodnjo ustnico, kar se ji kar ni ne poda. »Saj John zljaj po nikomer drugem ne vprašuje kakor po vas in kolo naj bi mu to zameril?«

Po poplavi je šla prvokrat z menoj v cerkev.

Mali oglasi

**Le inserirano
blago je do-
bro blago!**

Kako pa naj ve svet, da imate dobro blago, če pa se ne potrudite, da zve zanj največje število konsumentov? S pomočjo naših oglasov uspešno in z malimi stroški povečate prodajo!

Zivali

Psa

dobrega čuvaja, eno leto starega, kupim. Ponudbe in ceno na upravo »Slovenca« št. 16.502. (j)

Glasba

Kupim pianino

ali kratek klavir. Ponudbe s točnim opisom in skrajno ceno na M. Ropas, Celje. (g)

Klavir

dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« 16.377. (g)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajo al motorja bi znebil se rad. Brž kupca ti mnogo prihrani. Slovenec najmanjši inersal

Namočeno polenovko

vsak petek pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (l)

Konfekcija — moda!

Naicenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam audi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Sir trapist

samo 12 Din kg. Mlekarna, Mediatova hiša, Dunajska cesta 17. (l)

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franco hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Nogavice, rokavice,

robce, perilo, torbice, kravate

PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Mizarji, pozor!

Dospele so topolove plošče, izvrstne za formiranje, po izjemno nizki ceni. Tvorica »Ukod« — Dunajska cesta 31. (l)

Polenovko

namočeno, priznana najboljšo, nudi delikatesa — špicerija Kovačič, Miklošičeva cesta 34. (l)

Sadno drevje

Oddam jabolka: bobovec, carjevič, ontario, jonathan, dolenska vošenka, hrške: gelertovka, avranška, ananas. Prvovrstne, tukaj, komad 12 Din, II. 8 Din. Večja množina bukovih drv naprodaj. Anton Godec, posestnik in sadjar, Malanoga, p. Kresnice. (l)

Tri minute reklame

Kratka poročila o reklamih, izhajajoča ob četrtkih ali petkih.

Inserat

je trda preizkušnja strokovnega znanja trgovcev, ker ne nastopa sam, temveč večno v družbi z drugimi, konkurenčnimi, in vzbudi pozornost le s spretno sestavljenimi vsebino in nenavladno opremo.

Predvsem je potreben jaseen kratek, splošno razumljiv, ostro karakterističen izrazni način.

Če se ne da izogniti obojeznemu be edilu, kakor pri večini oglasov trgovine na drobno, naj se tako uredi, da je bistven del debelo tiskan, ostali, ki prihaja v poštev le za interese, pa na drobno. Ni brezpogovorno pravilno, da mora biti nakrajše besedilo vedno najučinkovitejše. Važno je, da se ne izpuste nobeni bistveni podatki.

Vprašanja velikosti

uvrstitve in načina izhajanja inseratov je preiskal Hugo Münsterberg in je dobral:

Spominska vrednost pri

1/2 stranskem inseratu znaša 13 enot
1/4 " " " 6 "
1/8 " " " 2 "

Spominska vrednost 1/2 stranskega inserata je tedaj za 7 manj: od 1/2 stranskega inserata, spominska vrednost 1/2 stranskega inserata pa celo za 11. Za ceno 1/4 strani kupimo tedaj le šesti del učinka cele strani. Iz tega sledi, da so inserati tem dražji, čim cenejši so. To pa velja seveda le za inserate, ki enkrat izidejo.

Če vpoštevamo ponavljanje, se izkaže, da znaša povprečna spominska vrednost za

1 kratni 1/4 stranski oglas 0:33
2 " 1/2 " " 0:30
4 " 1/4 " " 0:49

Štirikrat zaporedoma izišli 1/4 stranski inserat ima tedaj v primeri z enkrat izišlim 1/4 stranskim inseratom 0:16 večjo spominsko vrednost. Splača se tedaj da se poslužujemo 1/4 stranskih inseratov.

Glede uvrstitve je Münsterberg dognal: Inserati na prvi in na zadnji strani so prejel 68%, na drugi in predzadnji 52%, sredi pa 34%. Spominska vrednost teh treh skupin si je torej v razmerju 4:3:2, pojav, ki se v praksi kaže deloma v posebnih cenah za prvo, zadnjo, drugo in predzadnjo inseratno stran.

Šivalni stroj

prav dober, naprodaj za 600 Din. Gradaška 8. (l)

Obrt

Epidemija Jo-Jo!

Veletrgovci, trgovci, trafike, knjigarne — nabavite si takoj največji šlager sedanjosti »Jo-Jo« v raznih izpeljavah od Samoprodaja za Dravsko banovino: Vitomir Dolinšek, Celje, Kralja Petra št. 33. Sprejem prodajalce in zastopnike. (t)

Debele

kupite najceneje pri tržki A VOLK, LJUBLJANA

Realizirna cena 24

Službe iscejo

Šofer

mlad, trezen, nekadilec, fotograf in godbenik, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 16.356. (a)

Službo dobe

Prodajalko

po možnosti z jamstvom, sprejememo takoj za svojo detajlno trgovino z dežniki in nogavicami v Zagrebu. V poštev pridejo le agilne, popolnoma samostojne in zanesljive moči, ki obvladajo poleg hrvatskega tudi nemški jezik. Tovarna dežnikov in nogavic Josip Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo št. 19. (b)

Mladeža delavca

do 17 let starega, ki ima veselje do slikanja, sprejme Franc Konjedič, Strazišče pri Kranju. (b)

Šteparica

dobro izurjena, dobi takoj službo pri Ivanu Poljanec, Sebenje, pošta Križe na Gorenjskem. (b)

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečje in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Posojila

od 100.000 do 5.000.000 Din iščemo za I. hipoteke — eventualno tudi v hranilnih knjižicah. Cenjene ponudbe na: M. Jankole, komanditna družba — Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. d

Stanovanja

ODDAJO:

Dve stanovanji

po 4 sobe in po 3 sobe, z vsemi pritliklinami in vrtom — se takoj odda. Več: Tomšičeva 15/I, Maribor. (c)

Dvosobno stanovanje

visokopritlikčno s pritliklinami oddam 1. decembra. Mariborska ulica št. 24, blizu »Stadiona«. (c)

Trisobno stanovanje

s kopalnico se takoj odda. - Tyrševa (Dunajska) cesta 99. (c)

Lepo stanovanje

obstoječe iz treh sob in pritliklin, se takoj odda. Povšetova cesta št. 35, Kodeljevo. (c)

Vnajem

ODDAJO:

Lokal

za čevljarja ali krojača takoj oddam. Vprašati: »Fridau«, Maribor. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaj; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Štiristanovanska vila

novi zgrajena, 3 minute od tramvaja, naprodaj. V isti je vodovod, elektrika, kanalizacija ter v dveh stanovanjih kopalnica. — Vila je obdana z velikim vrtom. Poizve se v upravi »Slovenca« št. 16.463. p

Travnik

1 1/2 joha v logu pr Ljubljani (Krišičeva glava) naprodaj. Druškovič, trgovina, Zelena jama, pošta Moste. (p)

Lepa stavbna parcela

v izmeri nad 800 kv. metrov, v Novem Udmatu naprodaj! Dve stavbišči! Vodovod, elektrika, plin in kanal prav ob parceli. Za plačilo se sprejme tudi hranilna knjižica dobrega zavoda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.423. (p)

Novo hišo

enonadstropno, s 600 m² vrta, 3 trisobnimi stanovanji, prodam na lepem kraju Ljubljane. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.791. (p)

Realitetna pisarna

Ljubljana, Wolfova ul. 1, posreduje pri nakupu in prodaji hiš, posestev, pri oddaji in najetju stanovanj, lokalov. Postrežba hitra, kulantna. (p)

Posestvo

zasajeno z mladim žlahtnim drevjem, travnik, njive v izmeri ca. 26 oralov, v dobrem stanju, 20 minut od postaje in šole, naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Posestvo« št. 16.489. (p)

Hišo z gostilno

žago, mlin na turbinski pogon, vse novo, tik postaje, na prometnem kraju, prodam ali dam v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hiša« št. 16.490. (p)

Kupimo

Zlato

(stare zlatinice) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Vsakovrstno

zlato kupnje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Čitajte in širite »Slovenca«!

Zahvala

Vsem, ki so spremili našega ljubelega sina in brata, gospoda

RADA MURNIKA

na zadnji poti, gosp. Franu Albrechtu za pretresljiv govor ob grobu in vsem, ki so nama izrazili sožalje, se prisrčno zahvaljujemo. Prav posebno zahvalo pa izrekava ljubljanski mestni občini za velikodušno preskrbo rajnika v mestnem zavetišču, g. dr. M. Rusu za veliko skrb in trud zanj, preč. g. župniku p. dr. A. Tomincu O. F. M. za številne ljubeznive in tolažilne posete, častitim sestram usmiljenkam in g. J. Bizjaku pa za požrtvovalno postrežbo ob težki njegovi bolezni. Tudi vsem drugim, ki so kakorkoli lajšali veliko trpljenje blagega pokojnika, najtoplejša hvala!

V Ljubljani, dne 14. novembra 1932.

ZALUJOČA MATI IN BRAT.

Gojzerji, smučarji, štrpaci-čevlji, škornji

itd., iz garantirano nepremočljivega kremo-usnja — ročni izdelek čevljarne IVAN ZAJC, Zjri - samoprodaja pri tržki

Čadež & Komp.

(palača »GRAFIKA«) v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta

Zajčevi čevlji so glede PRVOVRSTNE kvalitete in NIZKIH CEN brez konkurence!

Preizkusite

„FAVORIT“

cikorijsko

Sladni ječmen

Menilo (zam. kave).

Za vedno nas je zapustil naš nad vse ljubljani soprog, skrbni papa, brat, stric, svak in zet, gospod

MILAN DETELA

poštni uradnik v pokoju in zastopnik zavarovalnice Fenix

dne 16. t. m. po kratkem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 18. novembra 1932 ob pol 3 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 19. t. m. ob 7 jutraj v farni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, dne 16. novembra 1932.

Globoko žalujoča soproga Ana Detela, Milan, sin, Hilda, Anka, hčeri — in ostalo sorodstvo.